

Pohjois-Haaga

Aluekarttoitus ja korjaustapaohjeet

1950-luvun kaava-alueet II ja III

Päivi Hellman, Pia-Liisa Orrenmaa

Pohjois-Haaga
Aluekarttoitus ja korjaustapaohjeet
1950-luvun kaava-alueet II ja III

©Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto
Helsingin rakennusvalvontavirasto

Teksti: Päivi Hellman, Pia-Liisa Orrenmaa, ellei toisin mainita

Kuvat: Päivi Hellman, Pia-Liisa Orrenmaa, ellei toisin mainita

Taitto: Päivi Hellman

Painokuntoonlaitto: Olli Turunen | Tovia Design Oy

Julkaisusarjan graafinen suunnittelu: Timo Kaasinen

Kansikuva: As Oy Jussinkulma / Päivi Hellman

Takakannen kuvat: As Oy Aitio, As Oy Näyttelijäntien Pistetalot, As Oy Haagan Rivitalo 2 / Päivi Hellman

Paino: Edita Prima Oy 2012

ISSN 0787-9024

ISBN 978-952-272-211-9 (nid.)

ISBN 978-952-272-212-6 (PDF)

www.rakvv.hel.fi

ksv.hel.fi

www.lahioprojekti.hel.fi

Sisältö

JOHDANTO	4
OSA 1 TYÖN TAVOITTEET JA KOHDERAJAUS	5
1.1 Työn taustat ja tavoite	5
1.2 Selvityksen rakenne	5
1.3 Ohjeiden piiriin kuuluvat taloyhtiöt	7
OSA 2 ALUEEN JA RAKENNETUN YMPÄRISTÖN HISTORIA	8
2.1 Alueen kuvaus	8
2.2 Kaavoituksen vaiheet	9
2.5 Pohjois-Haagan maisema.....	10
OSA 3 ALUEEN RAKENNUKSET JA PIHAT	11
3.1 Osa-alueet: rakennukset ja suunnittelijat sekä pihat	11
OSA 4 ALUEEN RAKENNUSTAPA	20
4.1 Julkisivut.....	20
4.2 Ikkunat ja ovet	20
4.3 Parvekkeet	22
4.4 Yläpohjat ja vesikatot	23
4.5 Sisäänkäyntikatokset ja -syvennykset	24
4.6 Porrashuoneet ja hissit	24
4.7 Pihat	24
OSA 5 ALUEEN KEHITTÄMIS- JA KORJAUSTAPA-OHJEET	26
5.1 Julkisivut.....	26
5.2 Ikkunat ja ovet	29
5.3 Parvekkeet	30
5.4 Yläpohjat ja vesikatot	31
5.5 Sisäänkäyntikatokset ja -syvennykset	32
5.6 Porrashuoneet ja hissit.....	32
5.7 Pihat	33
5.8 Toimenpiteiden luvanvaraisuus	37
OSA 6 ENERGIATEHOKAS KORJAAMINEN	38
KIRJALLISUUS	40

Johdanto

Pohjois-Haagan korjaustapaohjeiden tavoitteena on ohjata alueen kehittämistä sen ominaispiirteitä ja 1950-luvun suunnitteluperiaatteita kunnioittaen. Selvityksessä tuodaan esiin Pohjois-Haagan 1950-luvun rakennusten ja pihojen rakennustapa sekä tutkitaan miten alkuperäisiä suunnitteluperiaatteita on noudatettu muutoksia ja korjauksia toteutettaessa.

Pohjois-Haagan 1950-luvun kerros- ja rivitaloalue on Helsingin yleiskaavassa 2002 merkitty kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäväksi alueeksi yhtenäisenä säilyneen ja aikakautta hyvin edustavan ympäristönsä vuoksi. Aluetta tulee yleiskaavamääräyksen mukaan kehittää siten, että sen ominaispiirteet ja arvot säilyvät.

Alueen maisemallisia ja kaupunkikuvallisia ominaispiirteitä ja arvoja on laajemmin selvitetty Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisussa *Pohjois-Haagan rakennettu kulttuuriympäristö – Arvot ja ominaispiirteet* / Sito Oy, Stadionark, 2012. Selvityksen perusteella Pohjois-Haagan 1950-luvun alueen voi todeta säilyneen kokonaisuutena hyvin kaavoituksessa asetettujen suunnittelutavoitteiden mukaisena metsäkaupunginosana.

Pohjois-Haagan korjaustapaohjeiden laatimisen lähtökohtana ja tavoitteena ovat olleet alueen ominaisuuteen säilyttäminen ja vaaliminen elävän kaupungin ominaisuuksiin kuuluvia uudistamis- ja korjaustoimenpiteitä suunniteltaessa. Ohjeiden päämääränä on rakennusten alkuperäisen ulkoasun, kaupunkikuvallisten arvojen ja ulkoympäristön maisemakuvallisten arvojen säilyttäminen niin hyvin kuin se on käytännössä mahdollista.

Uusia haasteita menneiden vuosikymmenten arvoalueiden ominaispiirteiden säilymiselle tuovat kansainväliset ja kansalliset ilmastopöytäkirjat, jotka edellyttävät muutoksia rakentamisessa, korjaamisessa ja asumisessa. Kaavoituksessa ja rakentamisen ohjauksessa kuntia veloitetaan tutkimaan vaihtoehtoisia energiahuollon ratkaisuja ja elinkaarikustannuksia. Pääkaupunkiseudun ilmastostrategian tavoitteena on alentaa seudun energiankulutusta ja kasvihuonekaasupäästöjä huomattavasti vuoteen 2030 mennessä. Helsingin kaupungin vuosille 2009–2012 laaditun strategiaohjelman yhtenä tavoitteena on kaupunkirakenteen eheyttäminen ilmastomuutokseen vastaamiseksi. Ohjelman mukaisesti alueiden täydennysrakentamista on tarkoitus edistää ja luoda edellytyksiä palveluiden

säilyttämiselle lisäämällä asumisen osuutta vanhoilla alueilla. Tällöin myös täydennysrakentamismahdollisuudet pysäköintipaikkoineen tulevat kaupunkisuunnittelujoiden selvitettäväksi.

Edelläkävijöinä Pohjois-Haagan korjaustapaohjeille ovat toimineet aikaisemmin laaditut Ruskeasuon, Roihuvuoren, Pihlajamäen, Siltamäen, Keski-Vuosaaren ja Malminkartanon korjaustapaohjeet, jotka ovat osa sodan jälkeen rakennettujen esikaupunkialueiden kehittämistä ja arvottamistyötä. Kaikki edellä mainitut ohjeet on julkaistu Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisusarjassa.

Pohjois-Haagan korjaustapaohjeet ovat laatineet lähiöarkkitehti Päivi Hellman ja maisema-arkkitehti Pia-Liisa Orrenmaa Helsingin kaupungin rakennusvalvontavirastosta. Energiatehokkuutta koskevan osuuden on kirjoittanut energiakysymyksiin erikoistunut arkkitehti Pirjo Pekkarinen-Kanerva rakennusvalvontavirastosta. Työtä ovat kommentoineet kaupunkisuunnitteluviraston edustajat sekä rakennusvalvontaviraston kaupunkikuvarkkitehti Marjatta Uusitalo ja arkkitehti Paula Roine. Työssä on myös huomioitu kaupunkikuvaneuvottelukunnan ja teknillisen neuvottelukunnan lausunnoissa esitetyt ehdotukset.

Alueen sijainti Helsingissä.

Osa 1 Työn tavoitteet ja kohderajaus

1.1 Työn taustat ja tavoite

Korjaustapaohjeiden kohdealueeksi rajattiin Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston (Tommi Lindh 1998) ja kaupunginmuseon (Hilla Tarjanne 2007) rakennusinventointien rajauksia noudattaen Pohjois-Haaga II:n ja Pohjois-Haaga III:n kaava-alueet Laajasuonpuiston ja Eliel Saarisen tien pohjoispuolella. 1970-luvulla kaavoitettu Teuvo Pakkalan tien alue ja muut 1970–2000-luvun kaavamuutosten seurauksina rakennetut asuinrakennukset rajattiin selvitysalueen ulkopuolelle.

Lähtökohtana korjaustapaohjeille on Pohjois-Haagan 1950-luvun rakennusten ja pihojen ilahduttavan hyvin säilynyt yhtenäinen arkkitehtoninen ilme materiaaleineen ja yksityiskohtineen. Materiaali- ja värivalikoiman tyylikäs niukkuus, yksityiskohtien huolellinen muotoilu ja rakennusmassojen taitava sijoittelu maastoon ovat alueelle leimallisia. Piholla ihastuttavat avoimuus ja saumaton liittyminen ympäröivään luontoon. Tyyppillistä pihoilta on myös luonnonkasvien käyttö yhdessä puutarhakasvien kanssa, komeat yksittäispuut näkyvien päätteinä sekä maaston muotojen ja avokallioiden keskeinen hyödyntäminen pihasommitelmissa.

Työmenetelmät ja lähteet

Raportissa esitetty suppea alueen kaavoitushistoria ja rakentuminen 1950-luvulla on selvitetty kaupunkisuunnitteluviraston ja kaupunginmuseon kirjastojen aineistojen avulla. Laaja selvitys alueen maisemallisista ja historiallisista lähtökohdista sekä kaavoituksen ja rakentamisen vaiheista on esitetty johdannossa mainitussa Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisussa Pohjois-Haagan rakennettu kulttuuriympäristö – Arvot ja ominaispiirteet.

Keskeisen osuuden rakennusten alkuperäisten suunnitelmien selvittämiseksi on muodostaneet Helsingin rakennusvalvontaviraston arkiston piirustukset. Luvanvaraiset korjaus- ja muutostoimenpiteet kartoitettiin rakennusvalvontaviraston tietokantaa ja arkistoa hyväksi käyttäen. Nykytilan arviointi suoritettiin maastossa.

Pihojen osalta tutkittiin rakennusvalvonnan arkistossa olleet asemapiirroksot sekä erilliset pihasuunnitelmat, joita on arkistoituna valitettavan vähän. Valtaosa pihojen koskevista suunnitelmista on arkkitehtien nimissä allekirjoitettuja asemapiirroksia, joissa pihajärjestelyt on esitetty yleisellä tasolla.

Suoritettujen korjaustoimenpiteiden sekä rakennusten ja lähiympäristön nykytilan selvitystyö tehtiin kesän ja syksyn 2011 aikana.

Luettelo lähdemateriaalista on raportin lopussa.

Korjaustapaohjeiden tavoite

Pohjois-Haagan korjaustapaohjeiden yhtenä lähtökohtana on pyrkiä säilyttämään kaupunkikuvalliset ja rakennustaiteelliset arvot tulevissa korjauksissa. Korjaustapaohjeiden tarkoituksena on paitsi esittää alueen ominaispiirteiden säilyttämisen kannalta suositeltavimmat korjaustavat, myös nostaa alueen asukkaiden, taloyhtiöiden edustajien ja isännöitsijöiden sekä korjausten suunnittelijoiden ja rakentajien tietoisuutta alueen arvoista.

Alueellisen yhtenäisyyden säilyttämiseksi tulee keskenään samanlaiset seinärakenteet korjata yhtenäistä korjaustapaa noudattaen. Kokonaisuuden säilyttämistä tukevat myös alkuperäisen julkisivujäsentelyn ja pintastruktuurin, värityksen ja materiaalien, ikkuna- ja -ikkunaovijakojen, parvekekaiteiden, ulko-ovien sekä muiden alueen kannalta arvokkaiden yksityiskohtien varjeleminen.

Ympäristön ja pihojen korjaamisen lähtökohtana tulee olla alkuperäisten suunnitteluperiaatteiden ja alueelle tyyppillisten piirteiden säilyttäminen. Niiden säilymistä tukevat korjausten toteuttaminen alkuperäisen kaltaisin materiaalein, värein ja kalustein sekä alkuperäisiä istutusperiaatteita ja tilankäyttötapaa noudattaen.

Korjaustavan on oltava myös teknisesti moitteeton ja kestävä. Korjausten on täytettävä voimassa olevien määräysten ja ohjeiden mukaiset tekniset vaatimukset rakenteiden tarkoituksenmukaisuuden ja kestävyysosalta, mutta uudisrakentamisen tasoisten nykynormien saa-

vuttaminen esimerkiksi lämmön- ja ääneneristävyyden osalta ei ole vanhoissa rakennuksissa käytännössä mahdollista eikä energiataloudellisestikaan järkevää.

Esitettyjen korjausvaihtoehtojen tavoitteena on rakennusten ja rakennusosien sekä lähiympäristön alkuperäisen arkkitehtonisen asun ja yksityiskohtien säilyttäminen tai alkuperäisen kaltaisen ulkoasun palauttaminen.

Korjaustapaohjeet ohjaavat asuinrakennusten ulkovaipan ja pihojen sekä niihin liittyvien rakennelmien ja pintojen korjausta. Korjaustapaohjeet eivät koske asuntojen sisäisiä muutoksia.

1.2 Selvityksen rakenne

Kuusiosaisen selvityksen osassa 1 esitetään työn taustat ja tavoitteet sekä ohjeen piiriin kuuluvat taloyhtiöt.

Selvityksen osassa 2 kuvataan lyhyesti alueen kaavoituksen ja rakentamisen vaiheet. Osa 2 sisältää lisäksi alueen ja maiseman yleiskuvauksen.

Osassa 3 esitetään rakennusten ja pihojen ominaispiirteet ja suunnittelijat osaluaittain. Lisäksi osassa esitetään rakennuksiin ja pihoihin tehdyt muutokset.

Julkisivujen ja muiden rakennusosien rakennustapojen sekä piha-alueiden ja niihin liittyvien varusteiden kuvaus esitetään osassa 4.

Osa 5 sisältää korjaustapaohjeet. Aiheina ovat julkisivujen korjauksen lisäksi ikkunoiden ja ovien, parvekkeiden, vesikattojen ja sisäänkäyntien korjausohjeet. Lisäksi esitetään pihojen ja lähiympäristöä koskevat korjaus- ja kehittämissuositukset.

Korjauksia ja energiatehokkuutta käsitellään korjaustapaohjeen osassa 6.

Rakennuslautakunta on hyväksynyt korjaustapaohjeet 20.3.2012

Alueella sijaitsevat julkiset ja liikerakennukset

Päiväkoti Lasse-Maja / 1989

Arkkiitehti Gerd Birkmayer

Pohjois-Haagan leikkikentän majarakennus / 1963 ja varasto / 1985

Arkkiitehti Petri Blomsted

Pohjois-Haagan yhteiskoulu / 1958

Arkkiitehti Aarne Piirainen

Vanhainkoti Hagaro, suojeltu osa / 1956

Arkkiitehti Jarl Eklund

Hagaron laajennusosa / 2004

RI Raimo Jumppanen

Pohjois-Haagan ala-asteen koulu / 1958

Arkkiitehti Martti Välikangas

Pohjois-Haagan ostoskeskus / 1956

Arkkiitehti Airi Seikkala-Viertokangas

Toimistotalo / 1985

Arkkiitehti Mikko Honkanen

Ravintola Ida / 1971

Arkkiitehti Into Pyykkö

Hakavuoren kirkko ja seurakuntatalo / 1963

Arkkiitehti Eevi Aho

1.3 Ohjeiden piiriin kuuluvat taloyhtiöt

Osa-alue A: Näyttelijäntien koillispuoli, Ida Aalbergintie ja Adolf Lindforsin tie / Kaava-alue Pohjois-Haaga III

1. As Oy Ida Aalbergintie 4 / 1959
Arkkitehdit Erik Andersson ja Tauno Salo
2. As Oy Helsingin Ida Aalbergintie 2 / 1959
Arkkitehdit Erik Andersson ja Tauno Salo
3. Kiinteistö Oy Ida Aalbergintie 1 / 1970–71
Arkkitehti Into Pyykkö
4. Kiinteistö Oy Kaksi Torniä / 1958
(nykyisin As Oy Helsingin Ida Aalbergintie 3 A)
Arkkitehdit Erik Andersson ja Tauno Salo
5. As Oy Helsingin Keulatorni / 1958
Arkkitehdit Erik Andersson ja Tauno Salo
6. As Oy Liikeasunnot / 1959
Arkkitehti Airi Seikkala-Viertokangas
7. As Oy Näyttelijäntie 14 / 1985
Arkkitehti Mikko Honkanen
8. As Oy Ida Aalbergintie 5 / 1958
Arkkitehdit Sakari Nironen ja Tauno Salo
- 9.–11. As Oy:t Näyttelijäntie 16, 18 ja 20 / 1957
Arkkitehdit Sakari Nironen ja Tauno Salo
12. As Oy Helsingin Näyttelijäntie 22 / 1959
Arkkitehdit Erik Andersson ja Tauno Salo
13. As Oy Helsingin Näyttelijäntie 24 / 1959
Arkkitehdit Erik Andersson ja Tauno Salo
- 14.–18. As Oy:t Adolf Lindforsintie 1, 3, 5, 7 ja 9 / 1956
Arkkitehdit Sakari Nironen ja Tauno Salo
19. As Oy Bunkkeri / 1957
Arkkitehdit Sakari Nironen ja Tauno Salo
20. As Oy Adolf Lindforsintie 2 / 1960
Arkkitehdit Erik Andersson ja Tauno Salo

Osa-alue B: Näyttelijäntien länsipuoli / Kaava-alue Pohjois-Haaga II

21. As Oy Ohjaajantie 4 / 1954
Arkkitehdit Kauko Kokko ja Niilo Kokko
22. As Oy Ohjaajantie 6 / 1955
Arkkitehti Esko Järventaus
23. As Oy Ohjaajantie 8 / 1954
Arkkitehti Viljo Karppinen
24. As Oy Ohjaajantie 10–12 / 1955
Arkkitehdit Mauri Karkulahti ja Jorma Tulonen
25. As Oy Ohjaajantie 14 / 1955
Arkkitehdit O.Valorinta ja Eino Tuompo
26. As Oy Ohjaajantie 16 / 1955
Arkkitehti Saara Tilanterä

27. As Oy Ohjaajantie 18 / 1955
Arkkitehti Aarne Hytönen
28. Akateeminen As Oy Ohjaajantie 20–22 / 1954
Arkkitehti Olof Hansson
29. As Oy Ohjaajantie 26–28 / 1955
Arkkitehti Matti Lieto
30. As Oy Ohjaajantie 30 / 1954
Arkkitehti Olavi Terho
31. As Oy Ohjaajantie 32 / 1955
Arkkitehtitoimisto Kurt Simberg
32. As Oy Haagan Rivitalo 2 / 1955
Arkkitehti Olavi Terho
33. As Oy Ohjaajantie 36 / 1955
Arkkitehti Eevi Aho
34. Pohjois-Haagan Kiinteistöt Oy / Ohjaajantie 11–13 / 1955
Arkkitehti Kaj Englund
35. Pohjois-Haagan Kiinteistöt Oy / Tolarintie 3–11 / 1955
Arkkitehti Markus Tavio
36. Pohjois-Haagan Kiinteistöt Oy / Tolarintie 4–8 / 1956
Arkkitehti Martti Välikangas
37. As Oy Kurkihirsi / 1955
Arkkitehti Matti Lieto
38. As Oy Aino Ackténtie 8 / 1955
Arkkitehti Risto-Veikko Luukkonen
39. As Oy Jussinkulma / 1954
Arkkitehdit Irmeli ja Markus Visanti
40. As Oy Pitkäjussi / 1955
Arkkitehdit Irmeli ja Markus Visanti
41. As Oy Näyttelijäntie 5–7 / 1956
Arkkitehdit Irmeli ja Markus Visanti

Osa-alue C: Näyttelijäntien itäpuoli ja Aino Acténtien eteläpuoli / Kaava-alue Pohjois-Haaga I

42. As Oy Pohjois-Haagan Pistetalot I / 1953–54
Arkkitehti Eliel Muoniovaara
43. As Oy Näyttelijäntien Pistetalot / 1954
Arkkitehti Eliel Muoniovaara
44. Pohjois-Haagan Kiinteistöt Oy / Näyttelijäntie 2 / 1954
Arkkitehdit Märta Blomstedt ja Matti Lampén
45. As Oy Aitio / 1956
Arkkitehti Jorma Järvi
46. As Oy Aino Ackténtie 5 / 1955
Arkkitehdit Kauko Kokko ja Niilo Kokko
47. As Oy Aino Ackténtie 7 / 1955
Arkkitehdit Kauko Kokko ja Niilo Kokko

Ohjeissa esitellään suositeltavat korjaustavat asuinrakennusten ulkovaipan, porrashuoneiden ja piha-alueiden sekä niihin liittyvien rakennelmien ja pintojen korjaamiselle. Tavoitteena on, että korjausmenetelmistä ja -materiaaleista valitaan rakennusten ja pihojen alkuperäisen ilmeen säilyttävät tai palauttavat vaihtoehdot. Alueen merkittävän arkkitehtoni- sen ja maisemallisen kokonaisuuden säilyttämiseksi on myös tärkeää, että korjaukset suoritetaan alueellisesti yhtenäisellä ja kestäväällä tavalla.

Korjaustapaohjeet eivät koske asuntojen sisäisiä muutoksia eivätkä julkisten tai liikerakennusten korjaamista. Korjaustapaohjeet eivät myöskään koske julkisia viher- ja katualueita eivätkä pysäköintijärjestelyjä.

Osa 2 Alueen ja rakennetun ympäristön historia

2.1 Alueen kuvaus

Helsingin yleiskaavassa 2002 kohdealue on merkitty kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta arvokkaaksi alueeksi yhtenäisenä säilyneenä ja aikakautta hyvin edustavan ympäristönä ja arkkitehtuurinsa vuoksi.

Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston ja kaupunginmuseon laatimissa inventoinneissa ja selvityksissä on arvioitu sekä Pohjois-Haagan rakennuksia että ympäristöä (mm. Lindh 1998, Tarjanne 2007). Selvitysten mukaan Pohjois-Haagan kulttuurihistoriallinen arvo on kiistanomainen ja sen 1950-luvulla syntynyt rakennettu ympäristö edustaa hyvin aikansa suomalaisia sekä pohjoismaisia asunorakentamishanteita. Myös kaupunkisuunnittelun näkökohdasta tarkasteltuna Pohjois-Haaga edustaa hyvin aikakautensa lähiöihannetta.

Pohjois-Haaga on säilynyt viihtyisänä ja suosittuna, puutarhamaisena asuinalueena. Kaavaratkaisu perustuu maastoa myötäileviin, kaartuviin liikenneväyliin, joista maaston korkeuserot tekevät moni-ilmeisen ja näkymistä vaihtelevia. Kolmi-nelikerroksiset lamellitalot ja korkeammat pistetalot on sijoitettu väljästi maaston muotojen mukaan. Kalliot, istutetut tai luonnonvaraiset puistot sekä piha-alueet erottavat vaihtelevia asuinkortteleita tai rakennuksia toisistaan ilman rajaavia aitoja.

Korttelirakenteet poikkeavat Pohjois-Haagassa toisistaan siten, että muurimaisen rakennusmassan vastinparina voi olla väljästi sijoitettuja pistemäisiä taloja. Joissakin kortteleissa taas on käytetty toistuvia aiheita ja sijoitettu pitkät rakennusmassat viuhkamaisesti maaston muotojen mukaan siten, että rakennusten väleihin muodostuu suojaisia piha-alueita. 1950-luvun kaupunkisuunnittelulle tyypillisen solumallin mukaisesti eri osa-alueet rajautuvat selvästi erottuviksi aluekokonaisuuksiksi. Alueen maamerkkeinä toimivat Näyttelijäntien pistetalot sekä Adolf Lindforsin tien ja Ida Aalbergin tien tornitalot. Tärkeänä lisänä rakennetussa ympäristössä ovat 1950-luvun klassisen elee-

töntä tyyppisuunnittelua edustavat punatiiliverhoillut muuntajarakennukset.

Näyttelijäntien varrella sijaitsevat kaupalliset keskukset, Thalian aukio ja ostoskeskus. Thalian aukion vierellä liiketilat on sijoitettu asuinrakennusten ensimmäisiin kerroksiin, mikä edustaa 1950-luvun alun suunnitteluperiaatteita. Hieman myöhemmin, Pohjois-Haaga III:n aikaan rakennettu pohjoisempi ostoskeskus edustaa toisenlaista suunnitteluratkaisua, jossa palvelut on keskitetty erilliseen ostoskeskusrakennukseen. Vuonna 1959 valmistunut arkkitehti Airi Seikkala-Viertokankaan suunnittelema rakennus on Helsingin ensimmäisiä ostoskeskuksia.

Pohjois-Haagaan valmistuivat arkkitehti Martti Välikankaan suunnittelema kansakoulurakennus Tolarintien varrelle vuonna 1956 ja arkkitehti Aarne Piiraisen suunnittelema yhteiskoulu Pietari Hannikaisen tielle vuonna 1959. Molemmat koulurakennukset ovat yhä alkupe- räiskäytössään, nykyisin Pohjois-Haagan ala-asteena sekä Pohjois-Haagan yhteiskouluna ja yhteiskoulun lukiona. Vuonna 1954 valmistuneeseen, nykyisin Pohjois-Haagan Kiinteistöt Oy:n hallinnassa olevaan rakennukseen Pietari Hanni-

Pohjois-Haagan leikki puisto kahluuallatien. Taustalla Adolf Lindforsin tien tornitalot.

kaisen tie 1:een oli sijoitettu lastentarha, joka edelleen toimii päiväkotina. Helsingin kaupunki rakennutti Ida Aalbergin tien eteläpuolella sijaitsevan Pohjois-Haagan leikki puiston kahluuallatien vuonna 1958. Myöhemmin alueelle rakennetuista päiväkodeista käytössä ovat yhä päiväkotit Ella vuodelta 1972 sekä päiväkotit Lasse-Maja vuodelta 1989. Kohdealueella sijaitsee yksi asemakaavalla suojeltu rakennus, arkkitehti Jarl Eklundin suunnittelema, vuonna 1956 valmistunut vanhainkoti Hagaron Tolarintienellä.

1950-luvulla Pohjois-Haaga kuului Huopalahden seurakuntaan. Paikallisia hengellisiä tilaisuuksia järjestettiin aluksi asuinrakennuksen kellarissa sijaitsevis- sa tiloissa, mutta asukasmäärän kasvettua alettiin alueelle kaivata omaa kirkkoa. Pohjois-Haagalaisen arkkitehti Eevi Ahon suunnittelema tiiliverhoiltu kirkkorakennus valmistui Tolarintien ja Aino Acktén tien kulmaan vuonna 1963. Hakavuoren seurakunnan itsenäistyttyä vuonna 1966 kirkko nimettiin Hakavuoren kirkoksi.

Korjaustapaohjeet on laadittu ainoastaan 1950-luvun asuinrakennuksille, eivätkä ne koske julkisia tai kaupallisia rakennuksia.

Vanhainkoti Hagaron vuonna 1956 valmistunut suojeltu osa / Tolarintie 2.

Eliel Saarisen Munkkiniemi-Haaga-suunnitelma vuodelta 1915.

2.2 Kaavoituksen vaiheet

Vuonna 1906 Helsingin maalaiskuntaan perustettiin Haagan taajaväkinen yhdyskunta ja vuonna 1915 Munkkiniemen taajaväkinen yhdyskunta, joilla oli rajoitettu itsehallinto ja verotusoikeus sekä muuta maalaiskuntaa tarkemmat järjestys-, rakennus- ja terveydenhoitomääräykset. Taajaväkisten yhdyskuntien perustamisesta oli 1886 annettu asetus, jonka tarkoituksena oli synnyttää maalaiskuntien sisälle edellä mainituin ominaisuuksin varustettuja uusia hallintoalueita.

M.G.Stenius Osakeyhtiö oli hankkinut omistukseensa pääosan Munkkiniemen ja Haagan maista 1900-luvun alussa. Yhtiö näki kasvavan Helsingin läheisyydessä sijaitsevien taajamien kehittämisen tärkeänä osana koko kaupungin kehitysnäkymiä ja palkkasi osakkaansa ja hallituk-

sensa jäsenen, arkkitehti Eliel Saarisen laatimaan suunnitelman Munkkiniemi-Haaga alueen rakentamiseksi. Suunnitelman lähtökohtana vuonna 1915 ilmestyneessä julkaisussa *Munkkiniemi-Haaga ja Suur-Helsinki: Tutkimuksia ja ehdotuksia kaupunkijärjestelyn alalta* oli optimistinen kasvuennuste, jonka mukaan kaupungin väestömäärä olisi kolminkertaistunut vuoteen 1945 mennessä.

Saarisen suunnitelma, joka ei koskaan toteutunut, ulottui Pohjois-Haagan pohjoisrajalle saakka. Alueelle oli suunniteltu pääasiassa rivitaloja ja huviloita sekä muutama julkinen rakennus.

Nykyinen Pohjois-Haagan alue liitettiin Helsinkiin ns. suuressa alueliitoksessa vuonna 1946. Kaupunki ryhtyi välittömästi kaavoittamaan aluetta sodanjälkeisen suuren asuntopulan pakottamana.

Vuosina 1950-1955 alueelle vahvistettiin nopeasti kolme asemakaavaa. Niistä ensimmäinen, ns. Pohjois-Haaga I, sijoittuu Poutuntien ja Krankantien ympäristöön eli se ei ulotu korjaustapaohjeiden kohdealueelle.

Vuonna 1952 vahvistettu Pohjois-Haaga II:n asemakaava rajautuu etelässä Etelä-Haagaan ja Pohjois-Haaga I:n alueeseen. Pohjoisessa kaava ulottuu Runar Schidtin puistoon. Kaavan laatijaksi on merkitty arkkitehti Synnöve Schmidt, jonka mukaan kaupunkisuunnittelun tavoitteena oli luoda puistoilla toisistaan ja pääväylistä erotettuja soluja.

Väestöliitto järjesti vuonna 1953 Pohjois-Haagan pohjoisimman alueen suunnittelusta asuntoreformikilpailun, jonka tavoitteena oli löytää asemakaavateknisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti edullisia rakennustapoja. Kilpailussa menestyneet suunnitelmat eivät sellaisinaan toteutuneet, mutta niissä esitetyt ideat suurista aluekokonaisuuksista toteutuivat. Keväällä 1955 kaupunginhallitus päätti varata kilpailun kohdealueen Sosiaalinen asuntototuotanto Oy:n eli Saton rakennettavaksi. Saton ja kiinteistöviraston osittaisena yhteistyönä valmistunut Pohjois-Haaga III:n asemakaava, jonka laatijaksi on merkitty Synnöve Schmidt, vahvistettiin vuonna 1955.

Vuonna 1970 vahvistettiin Pohjois-Haagan seuraava suuri kaavoitushanke, Teuvo Pakkalan tien alueen asemakaava. Kaavan laativat konsulttityönä arkkitehdit Simo Järvinen ja Eero Valjakka.

Kaupungin laatimiin Pohjois-Haaga II:n ja Pohjois-Haaga III:n asemakaavoihin on tehty muutoksia heti niiden valmistumisesta lähtien. Tieverkostot, korttelijaot ja tonttijaot ovat kuitenkin toteutuneet pääosin alkuperäisten asemakaavojen mukaisina. Näyttelijäntien pohjoispäässä on suurimpia poikkeuksia nykyisen rakennetun ympäristön ja Pohjois-Haaga III:n välillä. Alkuperäisestä suunnitelmasta poikkeavat Näyttelijäntie 22:n ja 24:n toteutuneet rakennusalat sekä alun perin puistoksi merkitylle alueelle vuonna 1970 asuin- ja päiväkotikäyttöön kaavoitettu Näyttelijäntie 15–17:n alue.

2000-luvulla on laadittu asemakaavan muutoksia Haagan keskiosaan Laajasuonpuiston ympäristöön, Teuvo Pakkalan tien itäpuolelle Hämeenlinnanväylän varrelle sekä Ida Aalbergin tien ja Eliel Saarisen tien väliselle alueelle.

2.3 Pohjois-Haagan maisema

1950-luvulla asuinalue suunnittelun ihanteena oli luonnon ja rakentamisen välinen vuorovaikutus. Asuminen pyrittiin sijoittamaan solumaisina yhdyskuntina viheralueiden keskelle. Pohjois-Haagan asemakaavoitus pohjautui maisemarakenteen ja olemassa olevan tiestön hyödyntämiseen. Lähes kaikki rakentamatta jätetyt alueet merkittiin asemakaavoissa puistoiksi, mikä Pohjois-Haagassa synnytti asuntokortteleita ympäröivien metsäpuistojen verkoston. Luonnonmukaisuus oli selvä tavoite ja pihojen muokkaamista puutarhamaisiksi haluttiin välttää. Luonnonalueiden kulutuskestävyyttä pyrittiin parantamaan maisemasuunnittelun keinoin mm. pienilmastollisesti sopivimpiin paikkoihin perustettujen oleskelunurmikoiden sekä helposti saavutettavissa olevien rakennettujen leikkikenttien ja urheilunurmeiden avulla. 50-luvulla suomalaisen maisemasuunnitteluun merkittävästi vaikuttanut puutarha-arkkitehti Katri Luostarinen suositteli pienten puistopuutarhojen sijoittamista erityisesti kerrostalojen läheisyyteen korvaamaan kerrostaloasukkailta puuttuvia kotipuutarhoja. Tarkoituksena oli tarjota asukkaalle paikka oleskeluun ja seurusteluun. Pohjois-Haagassa edellä mainittua puistotyyppiä edustaa mm. kaupunginpuutarhuri Bengt Schalinin vuonna 1957 suunnittelema Ida Ekmanin puisto koristeellisine istutuksineen.

Pohjois-Haagan korttelipiha ovat ajalle tyyppillisesti väljiä ja liittyvät ympäröivään maisemaan ilman rajauksia. Asuin-kortteleita rakennettaessa pihoilla säilytettiin komeita yksittäispuita, avokallioita ja siirtolohkareita, joita pidettiin arvokaina maiseman elementteinä. Alueelta arkistoitujen harvojen pihasuunnitelmien ja muiden asiakirjojen perusteella voidaan päätellä, että pihojen suunnittelussa on ollut mukana tunnettuja maisemasuunnittelijoita, kuten puutarha-arkkitehti Paul Olsson ja puutarhakonsulentti Elisabeth Koch, jonka tiedetään laatineen istutussuunnitelmia osoitteisiin Näyttelijäntie 2 sekä Tolarintie 4 ja 8. Pihoilla maisemasuunnittelijoiden kädenjälki näkyy mm. tavassa, jolla puutarhakasveja on käytetty yhdessä luonnonkasvien kanssa. Komeiden yksittäispuiden käyttäminen näkymien päätteinä sekä maaston muotojen ja avokallioiden hyödyntäminen pihasommitelmien keskeisinä aiheina on niin ikään alueen pihoille tyyppillistä. Kei-

nut, hiekkalaatikat, ”kiipeämispuut”, lipputangot, pyykinkuivatus- ja tomutustelineet sijoitettiin pihoille luontevasti ja väheleisesti. Tiet tehtiin asfalttipintaisina. Vain jyrkimmissä kohdissa sekä sisäänkäyntien edustoilla ja erityisillä reiteillä käytettiin soran sijasta ns. puolikestopäällysteitä. ”Liuskakivi” oli ajalle erittäin tyyppillinen pintamateriaali ja sitä käytettiin yleensä lipputankojen ympärillä, kuivatustelineiden alapuolella sekä pihapolkujen pinnoitteena.

Alueen maiseman erityispiirteisiin kuuluvat myös ensimmäisen maailmansodan aikana rakennetut linnoituslaitteet, jotka ovat osa venäläisten vuosina 1914–1918 rakentamaa pääkaupunkiseutua ympäröivää Viaporin maa- ja merilinnoitusta. Kokonaisuudessaan linnoitus oli osa Pietarin kaupungin puolustusjärjestelmää. Pohjois-Haagan alueelle sijoitettiin mm. maalinnoituksen puolustusasemia, tykkipattereita, luolia, suojahuoneita ja tykkiteitä. Kaavoitusvaiheessa osa asuinteleista sijoitettiin linnoituslaitteiden päälle niistä suuremmin välittämättä, mutta

viheralueilla, esimerkiksi Runar Schildtin puistossa osa rakenteista on säilynyt. Vanhoja tykkiteitä puolestaan hyödynnettiin kaavoitusvaiheessa laajasti katuverkoston ja ulkoiluteiden runkona, esimerkiksi Näyttelijäntie noudattelee pääosin vanhan tykkien linjausta. Ensimmäisen maailmansodan aikaiset linnoituslaitteet ovat muinaismuistolain määrittelemiä kiinteitä muinaisjäännöksiä ja niitä on inventoitu mm. Museoviraston ja Helsingin kaupunginmuseon toimesta.

Pohjois-Haagan piha ovat pääosin säilyttäneet alkuperäisen ilmeensä muutamia perusparannuskohteita lukuun ottamatta. Alueen metsät, pihoilla kasvat kookkaat yksittäismännyn, avokalliot, luonnonläheisyys ja pihatilojen rajaton liittyminen muihin alueisiin ovat edelleen arvoja, jotka tekevät alueesta kutsuvan ja omaleimaisen. Nykyaikaiset ilmiöt, kuten lisääntynyt autokanta, puuston ikääntyminen ja jätehuollon entistä suuremmat tilavaatimukset asettavat haasteita pihojen tilankäytölle, turvallisuudelle ja kulutuskestävyydelle.

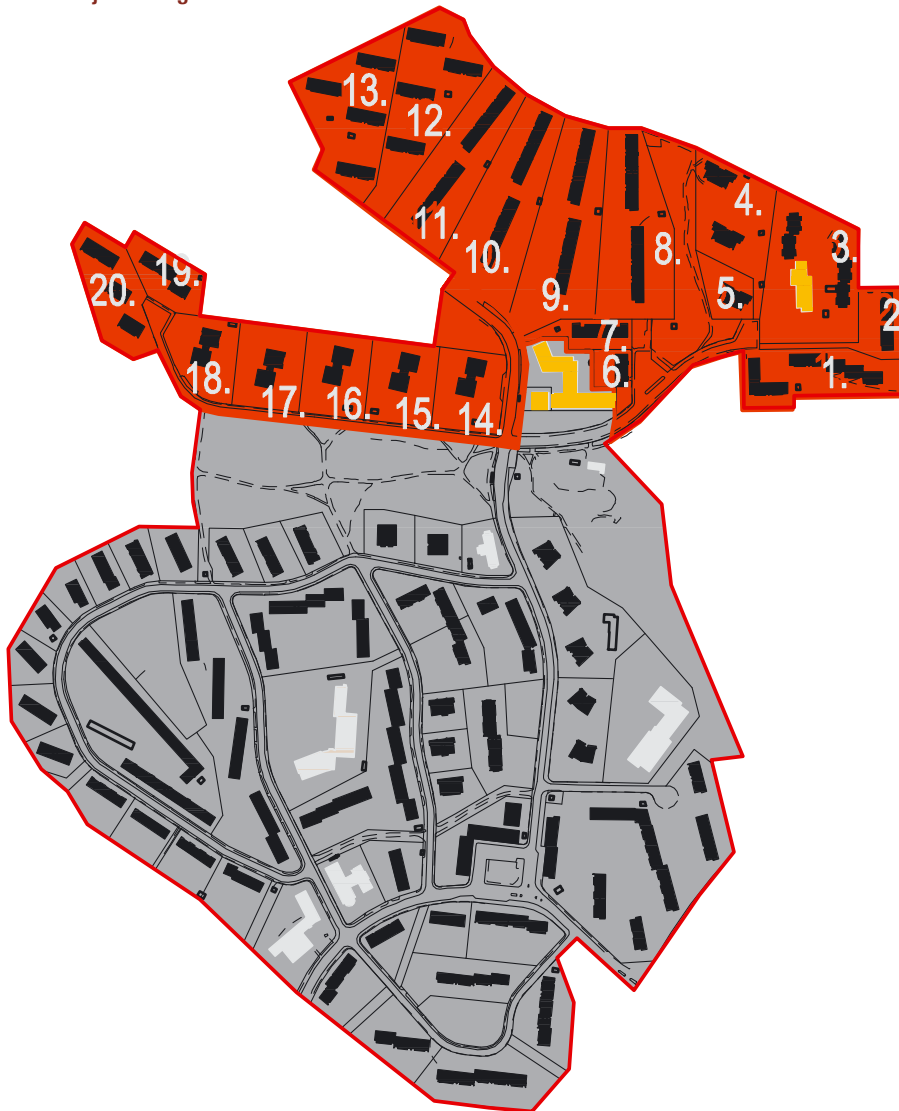

As Oy Ida Aalbergintie 4:n komeat männyt.

Osa 3 Alueen rakennukset ja pihat

3.1 Osa-alueet: rakennukset ja suunnittelijat sekä pihat

Osa-alue A: Näyttelijäntien koillispuoli, Ida Aalbergintie ja Adolf Lindforsin tie / Kaava-alue Pohjois-Haaga III

Osa-alueella A sijaitsevat asuinrakennukset sekä ostoskeskus on pääosin rakennettu 1950-luvun lopulla. Alueella sijaitsevat myös 1970-luvun alussa rakennetut, arkkitehti Into Pyykön suunnittelemat opiskelija-asunnot ravintolarakennuksineen (3) sekä ostoskeskuksen viereen 1980-luvulla rakennetut, arkkitehti Mikko Honkasen suunnittelemat toimistorakennus ja asuinkerrostalo (7).

1950-luvun asuinrakennusten suunnittelijoina ovat olleet arkkitehti Tauno Salo yhteistyökumppaneinaan arkkitehti Sakari Nironen vuosina 1956–58 (8–11 sekä 14–19) ja arkkitehti Erik Andersson vuosina 1958–1959 (1, 2, 4, 5, 12, 13 ja 20). Arkkitehti Airi Seikkala-Viertokangas on ostoskeskuksen lisäksi suunnitellut sen vierellä sijaitsevan, vuonna 1959 rakennetun pienen lamellitalon (6).

Kaikki alueen 1950-luvun rakennukset on luokiteltu kulttuurihistoriallisesti arvokkaiksi Helsingin kaupunginmuseon raportissa 1/2007 *Helsingin rakennuskulttuuri – Pohjois-Haagan rakennusinventointi / Hilla Tarjanne*.

Osa-alueella sijaitsevat Pohjois-Haagan korkeimmat asuinrakennukset. Sekä Adolf Lindforsin tien 10-kerroksiset kaksoistornit (14–18) että Ida Aalbergin tien päätteen pohjoispuolella sijaitsevat, vieläkin korkeammat tornitalot (4 ja 5) on rakennettu kalliorinteille näyttäväksi maamerkeiksi. Ida Aalbergin tien itä- ja eteläpuolella sijaitsevien yhtiöiden lamellitalot (1 ja 2) on sijoitettu poikittain toisiinsa nähden muodostamaan päate kadulle. As Oy Ida Aalbergintie 4:ään liittyy myös matala, alun perin lastentarhaksi rakennettu siipiosa, jossa nykyisin toimii vanhusten hoitokoti. Tornitalojen länsipuolelle Näyttelijäntien varrelle on viuhkamaisesti sijoitettu pitkät lamellitalot (8–11), joiden välissä vehreät aitaamattomat piha-alueet avautuvat etelään. Näyttelijäntien koillis-päässä lamellitalojen suuntaa on jälleen käännetty, nyt kaikkien väljästi poikittain rinteeseen sijoitettujen rakennusten parvekesivut on suunnattu etelään (12 ja 13).

Adolf Lindforsin tien varrella kohoavat komeat kaksoistornit on sijoitettu väljästi kalliorinteeseen kadun suuntaisesti (14–18). Rakennusten etelään ja itään suuntautuvilta parvekesivuilta avautuvat huikemat näkymät Runar Schildtin puistoon ja ostoskeskuksen yli Ida Aalbergin puistoon. Kadun päätteessä sijaitsevat As Oy Bunkkerin (19) ja As Oy Adolf Lindforsintie 2:n (20) matalat lamellitalot lounaaseen suunnattuina parvekkeineen.

Alueen lamellitalojen julkisivut ovat pääosin rapattuja massiivitiiliseiniä. As Oy Bunkkerin, As Oy Helsingin Näyttelijäntie 22:n ja 24:n sekä As Oy Helsingin Ida Aalbergintie 2:n ja As Oy Ida Aalbergintie 4:n päädyt ovat puhtaaksi muurattua punatiiltä. As Oy Adolf Lindforsintie 2:n kaikki julkisivut ovat puhtaaksi muurattuja. Tornitalojen julkisivut ovat rapattua siporexialla. Osa As Oy Helsingin Keulatornin (5) julkisivuista on vuonna 1996 verhoiltu vaalealla puhtaaksi muuratulla tiilellä. Koy Ida Aalbergintien opiskelija-asuntoloiden pitkät julkisivut on lämpörappattu ja päädyt

verhoiltu puhtaaksi muuratulla punatiilellä vuonna 2005.

Huoneistoparvekkeiden kaiteet ovat yleensä profiilipeltiä, tuuletusparvekkeissa on vaaleat teräspinnakaiteet. Suurin osa parvekkeista on lasitettu ja muutamassa yhtiössä myös kaiteiden materiaali on vaihdettu. Katot ovat tyypillisesti vaalean harmaita peltikattoja ja sokkelit uritettua, maalattua betonia.

Osa-alueella 1950-luvun rakennusten julkisivut ovat pääosin varsin hyvin säilyneet alkuperäisessä asussaan. As Oy Ida Aalbergintie 2:ssa on tehty suurimmat muutokset rakentamalla talon takasivulle uudet hissitornit sekä uusimalla parvekkeitaiteet ja rakentamalla uudet ranskalaiset parvekkeet.

11. As Oy Näyttelijäntie 20. As Oy:t Ida Aalbergintie 5 (8) sekä Näyttelijäntie 16, 18 ja 20 (9–11) muodostavat upean kokonaisuuden. Eri taloyhtiöiden samanlaiset pitkät lamellitalot erovat toisistaan julkisivujen väriyksellä. Talojen välisillä piha-alueilla ei ole rajaavia aitoja.

1. As Oy Ida Aalbergintie 4

12. As Oy Näyttelijäntie 24:n parvekekaiteet on uusittu. Kohteiden 12 ja 13 julkisivuissa on käytetty eri värisiä ja struktuuriltaan erilaisia nauhamaisia rappauspintoja.

13. As Oy Näyttelijäntie 24.

2. As Oy Ida Aalbergintie 2

4. ja 5. As Oy Helsingin Keulatorni ja Koy Kaksi Tornia / Ida Aalbergin tie 3 A ja B.

14.–17. As Oy Adolf Lindforsintie 1–7.

18. As Oy Adolf Lindforsintie 9

19. As Oy Bunkkeri / Adolf Lindforsin tie 11.

Parasta pohjois-haagalaista tunnelmaa Näyttelijäntiellä / Näyttelijäntie 20.

Pihat

Osa-alue A Pohjois-Haaga III

Suurin osa ensimmäisen maailmansodan aikaisista linnoituslaitteista sijaitsee osa-alueella A.

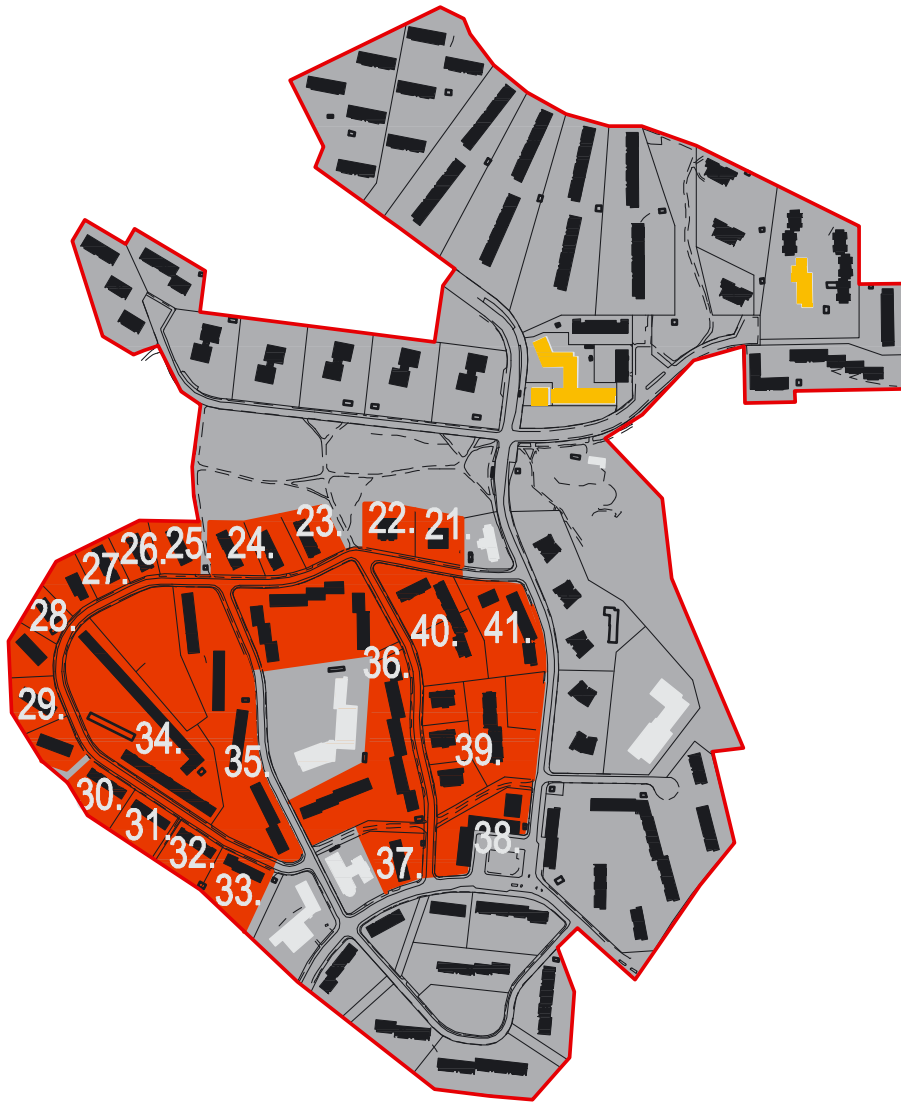
As Oy Ida Aalbergin tie 4:n ja sen pohjoispuolisten tonttien sekä As Oy Ida Aalbergin tie 5:n ja As Oy Näyttelijäntie 16:n tonteilla sijaitsevat linnoituslaitteet on niitä koskevissa selvityksissä merkitty tuhoutuneiksi, samoin As Oy Näyttelijäntie 22:n ja As Oy Helsingin Näyttelijäntie 24:n tontilla olleet rakenteet. Ida Aalbergin puistossa sijaitsevat linnoituslaitteet ovat säilyneet, samoin kortteleiden pohjoispuolen metsäpuistossa kulkeva tykkitie, joka kohdalla sijaitsee nykyisin kevyen liikenteen raitti.

Pihoilla ovat pääosin nähtävissä alkuperäiset 1950-luvun suunnitteluperiaatteet, kuten avoimuus, rajattomuus ja säilytetyt luonnonelementit osana pihasommitelmia. Varsin monessa yhtiössä on kuitenkin tehty pihoja koskevia muutoksia, kuten aitoja, leikkipaikkojen uudistuksia, hulevesien ohjaamiseen ja salaojittukseen liittyviä muutoksia rakennusten ympärillä, lisääutopaikkoja sekä enemmän tai vähemmän pihaa hallitsevia jätesuojarakennelmia. Modernein materiaalein toteutettuina muutokset näyttävät pihoilla varsin irrallisilta, eivätkä tue alueen alkuperäisten ominaispiirteiden säilymistä. Autopaikkojen määrän lisääntyminen puolestaan on paikoin johtanut asfalttialueiden hallitsemattomaan laajentumiseen. Viihtyisyyden ja turvallisuuden lisäksi asialla on laajempaa vaikutusta myös hulevesien virtaamiseen.

Parhaiten alkuperäisten suunnitteluhanteiden mukaisina ovat säilyneet Näyttelijäntien pohjoispuolella sijaitsevien pitkien lamellitalojen väliset piha-alueet.

Suurimmat muutokset alueella on tehty As Oy Ida Aalbergin tie 2:ssa, jonka mittava pihanparannus on toteutettu vuonna 2007. As Oy Helsingin Näyttelijäntie 22:n piha puolestaan on kunnostettu varsin modernisti vuonna 2001. As Oy Ida Aalbergin tie 4:n pihan länsipäätä on perusparannettu vuonna 2008; pihamuutokset liittyvät asemakaavan mukaisen päiväkodin tilojen käyttötarkoituksen muutokseen.

Osa-alue B: Näyttelijäntien länsipuoli / Kaava-alue Pohjois-Haaga II

Osa-alueella B sijaitsevat asuinrakennukset sekä arkkitehti Martti Välikankaan suunnittelema ala-asteen koulu ja arkkitehti Jarl Eklundin suunnittelema vanhainkoti on pääosin rakennettu 1950-luvun puolivälissä. Alueella sijaitsee myös 1960-luvun alussa rakennettu, arkkitehti Eevi Ahon suunnittelema Hakavuoren kirkko ja seurakuntatalo.

Osa-alue B poikkeaa osa-alueesta A monilukuisella suunnittelijakunnallaan; ainoastaan arkkitehdit Irmeli ja Markus Visanti ovat suunnitelleet kolmen eri yhtiön rakennukset (39–41). Arkkitehti Matti Lieto on suunnitellut kaksi kohdetta (29 ja 37), samoin arkkitehti Olavi Terho (30 ja 32). Muiden asuinrakennusten suunnitte-

lijoina ovat olleet arkkitehdit Kauko ja Niilo Kokko (21), Esko Järventaus (22), Viljo Karppinen (23), Mauri Karkulahti ja Jorma Tulonen (24), O.Valorinta ja Eino Tuompo (25), Saara Tilanterä (26), Aarne Hytönen (27), Olof Hansson (28), Kurt Simberg (31), Eevi Aho (33), Kaj Englund (34), Markus Tavio (35), Martti Välikangas (36) sekä Risto-Veikko Luukkonen (38).

Kaikki alueen 1950-luvun rakennukset sekä 1960-luvun puolella valmistunut kirkko on luokiteltu kulttuurihistoriallisesti arvokkaiksi Helsingin kaupunginmuseon raportissa 1/2007 *Helsingin rakennuskulttuuri – Pohjois-Haagan rakennusinventointi / Hilla Tarjanne*.

Vanhainkoti Hagaron vuonna 1956 val-

mistunut osa on suojeltu asemakaavalla vuonna 2003.

Pääosa alueen rakennuksista on 3–4-kerroksisia lamelli- tai pistetaloja, joissa on maanpäällinen kellarikerros. Kaaren muotoisen Ohjaajantien eteläpäässä on neljä kadun suuntaisesti sijoitettua rivitaloa (30–33). Ohjaajantien alkupäässä pohjoispuolella on kaksi kolmi-kerroksista, noppamaista pistetaloa (21 ja 22). Muut asuinrakennukset Ohjaajantien varrella ovat kolmi-kerroksisia lamellitaloja, joissa on maanpäällinen kellarikerros autotalleineen (23–29). Rakennukset on sijoitettu pääty kohti katua, jolloin rakennusten väliset piha-alueet avautuvat aitaamattomina Runar Schildtin luonnonvaraiseen puistoon.

Ohjaajantien ja Tolarintien rajaaman pisanmuotoisen korttelin rakennukset muodostavat kaksi ryhmää, joiden välissä on kallioinen puistoalue. Lännenpuoleinen ryhmä koostuu viuhkamaisesti sijoitetuista kahdesta pitkästä lamellitalosta ja autotallirakennuksesta (34). Idän puoleiseen ryhmään kuuluu neljä väljästi likimain pohjois-eteläsuuntaisesti sijoitettua, kolmi-kerroksista lamellitaloa (35).

Pohjois-Haagan ala-asteen koulu, alun perin kansakoulu, sijaitsee Ohjaajantien, Tolarintien ja Pastori Jussilaisen tien rajaamassa korttelissa keskellä Pohjois-Haagan Kiinteistöjen asuinrakennuksia. Martti Välikankaan suunnitteleman viiden asuinrakennuksen (36) ja koulun muodostaman kokonaisuuden maasto nousee korttelin keskelle, jossa koulun pihalla on säilynyt alkuperäistä kalliota. Korttelin eteläpuolella sijaitsee vanhainkoti Hagaro ja sitä vastapäätä Tolarintien toisella puolella Hakavuoren kirkko ja seurakuntatalo.

Ohjaajantien, Pastori Jussilaisen tien ja Näyttelijäntien rajaamalla alueella on kolme taloyhtiötä (39–41), joiden suunnittelijoina ovat Irmeli ja Markus Visanti. Ryhmässä on sekä lamelli- että pistetaloja, jotka on sijoitettu kulmittain muodostamaan Näyttelijäntien ajoneuvoliikenteen melulta suojaisat pihapiirit. Korttelin eteläpuolella sijaitsee Thalian aukio ja sitä reunustava asuin- ja liikerakennus (38), jonka ensimmäiseen kerrokseen on sijoitettu liiketiloja. Liiketiloja on myös muiden Thalian aukion viereisten asuinrakennusten maantasokerroksissa, mutta valitettavasti läheisen suuren kauppakeskuksen vaikutuksesta osa tiloista on tällä hetkellä tyhjinä.

Alueen asuinrakennusten julkisivut ovat rapattuja massiivitili- tai siporex-seiniä. Porrashuoneiden kohdilla tai rivitaloissa osissa julkisivua on käytetty puhtaaksi muurattua kahi- tai punatiiltä (31, 32, 34, 37, 39) tai parvekkeiden pieliseinät on muurattu (42). As Oy Ohjaajantie 36:n rivitalon kaikki sivut ovat puhtaaksi muurattua punatiiltä. Huoneistoparvekkeiden kaitteet ovat yleensä profiilipeltiä, tuuletusparvekkeissa on teräspinnakaitteet. Suurin osa parvekkeista on lasitettu ja Pohjois-Haagan Koy Ohjaajantie 11:n kaitteiden materiaali on vaihdettu.

Harja- tai aumakatot ovat tyyppillisesti punaista savi- tai betonitiiltä, harvemmin vaalean harmaita peltikattoja. Sokkelit ovat useimmiten uritettua, maalattua betonia. Akateeminen As Oy Ohjaajantie 20–22:n korkea sokkelikerros on julkisivukorjauksen yhteydessä vuonna 2004 päällystetty kellanruskealla liuskekivellä.

Osa-alueella julkisivut ovat pääosin säilyneet alkuperäisessä asussaan, mutta 1990–2000-luvulla on joihinkin taloyhtiöihin tehty näkyviä muutoksia.

As Oy Ohjaajantie 32:n (31) rivitalon julkisivut on lisälämmöneristetty ja kolmi-kerrosrapattu. Alkuperäinen väri on säilytetty, mutta uusi rappauspinta on entistä roiskerapattua pintaa huomattavasti sileämpi ja elottomampi. Akateeminen As Oy Ohjaajantie 20–24:n (28) onnistuneen julkisivukorjauksen yhteydessä sisäänkäyntikatosten yhteyteen on rakennettu ilmavat puurakenteiset suojasenämät. Pohjois-Haagan Kiinteistöt Oy:n Tolarintie 3–11:n (35) puiset ulko-ovet on vaihdettu alumiiniprofiilioviksi.

As Oy Kurkihirren (37) ensimmäisen kerroksen liiketilat on muutettu asuinhuoneistoiksi. Näyteikkunat on muutettu asuinhuoneiden ikkunoiksi ja ikkunaoviksi ja niiden eteen on sijoitettu puuaidoin ja istutuksin rajatut pienet asuntopihat.

As Oy Ohjaajantie 14:n (25) alun perin parvekkeettomille asunnoille on rakennettu uudet kevytrakenteiset ja lasitetut parvekkeet, jotka jäävät suurten havupuiden katveeseen rakennuksen alkuperäisenä säilyneen päädyn suuntautuessa kadulle.

Pohjois-Haagan Kiinteistöt Oy:n Ohjaajantien rakennuksissa (34) on laajennettu parvekkeita, uusittu parvekkaiteet lasikaiteiksi sekä rakennettu uudet ranskalaiset parvekkeet. Rakennusten Ohjaajantien puoleisten julkisivujen ilmeeseen muutos on vaikuttanut voimakkaasti.

21. As Oy Ohjaajantie 4.

25. As Oy Ohjaajantie 14.

23. As Oy Ohjaajantie 8.

26. As Oy Ohjaajantie 16.

28. Akateeminen As Oy Ohjaajantie 20–24.

29. As Oy Ohjaajantie 26–28.

31. As Oy Ohjaajantie 32.

34. Pohjois-Haagan Kiinteistöt Oy / Ohjaajantie 11.
Parvekkeet on uusittu 2003, kaidemateriaali on vaihdettu vaakalautoituksesta lasiksi.

30. As Oy Ohjaajantie 30.

33. As Oy Ohjaajantie 36.

32. As Oy Haagan Rivitalo 2 / Ohjaajantie 34.

35. Pohjois-Haagan Koy / Tolarintie 3–11.

38. As Oy Aino Ackténtie 8.

36. Pohjois-Haagan Koy / Tolarintie 4–8.

39. As Oy Jussinkulma. Julkisivut on Pohjois-Haagassa epätyypillisesti slammattu.
/ Pastori Jussilaisen tie 4.

37. As Oy Kurkihirsi / Aino Acktén tie 10.

40. As Oy Pitkäjussi / Pastori Jussilaisen tie 6–12.

Pihat

Osa-alue B Pohjois-Haaga II

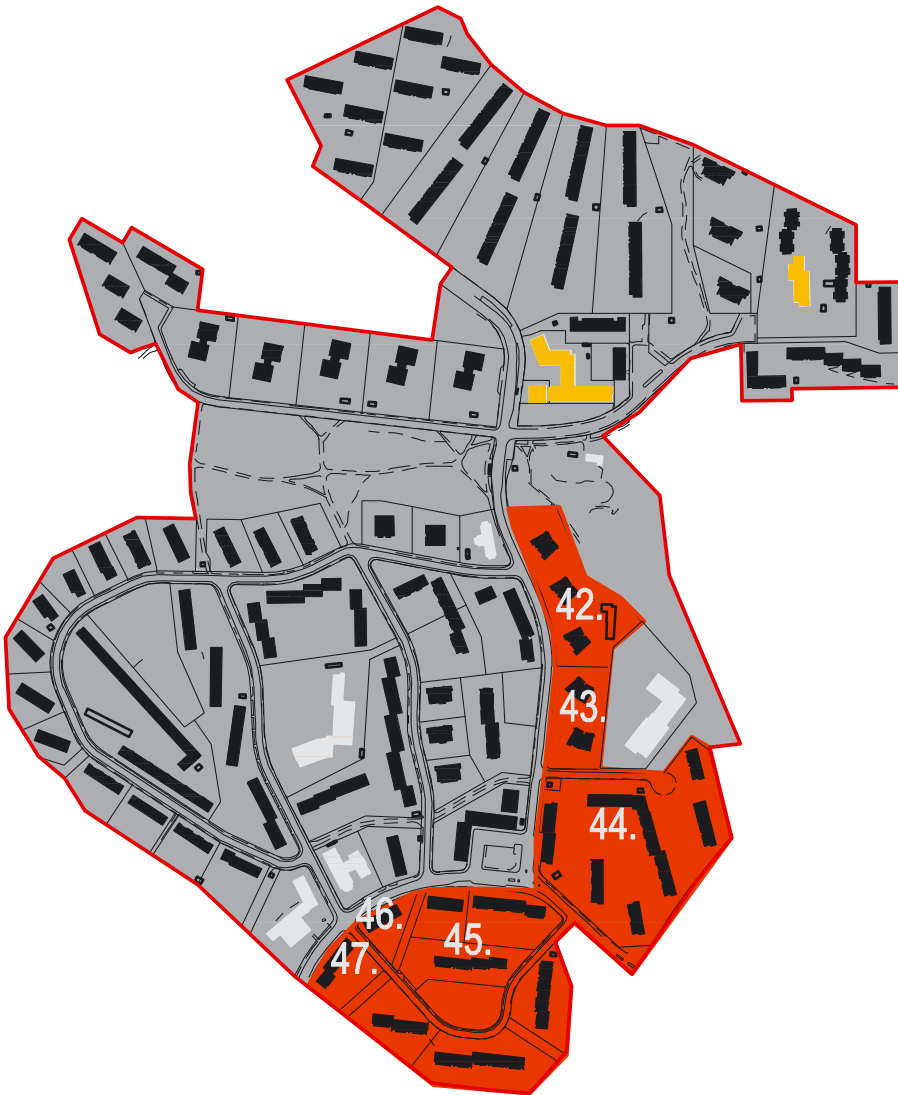
Ohjaajantien varren lyhyiden lamelli-, piste- ja rivitalojen pihapiirit edustavat kokonaisuutena Pohjois-Haagan miellyttävintä kaupunkimaisemaa. Erityisesti kadun lounaispuoleisissa rivitaloissa pienipiirteisine etupihoineen ja runsaan vaihtelevine yksityispihoineen toteutuu maanläheisen kaupunkiasumisen ihanne. Pohjois-Haagan Kiinteistöt Oy:n Ohjaajantien ja Tolarintien välisten kahden yhtiön muodostama korttelikokonaisuus puolestaan on esimerkki suurten rakennusmassojen taitavasta sovittamisesta maastoon. Niiden välissä sijaitseva "Ohjaajanpuisto" on yksi alueen asukkaiden olohuoneiksi suunnitelluista pikkupuistoista. Tavoitteen mukaisesti se liittyy saumatta ympäröiviin pihoihin.

Osa-alueen piholla suurimmat muutokset ovat yleensä liittyneet autopaikkojen lisäämiseen sekä niistä seuranneisiin pihajärjestelyjen muutoksiin. Jättesuojien rakentaminen, leikkipaikkavälineistön uusiminen ja joidenkin pihojen aitaaminen ovat muuttaneet alueen alkuperäistä ilmettä. Rakennusvalvontaviraston arkistosta löytyvät mm. As Oy Kurkihirttä koskeva pihasuunnitelma vuodelta 2007, Koy Tolarintie 3–11:n autopaikkoja koskeva suunnitelma vuodelta 1986 sekä Koy Tolarintie 4–8:n autopaikkoja ja leikkipaikkajärjestelyjä koskeva suunnitelma vuodelta 1990. Taloyhtiön alkuperäisen pihasuunnitelman on työselitysten mukaan laatinut puutarhakonsulentti Elisabeth Koch. Istutussuunnitelmaa ei kuitenkaan ole arkistoista löydetty.

30. As Oy Ohjaajantie 30:n etupiha.

Osa-alue C: Näyttelijäntien itäpuoli ja Aino Acktén tien eteläpuoli / Kaava-alue Pohjois-Haaga II

Osa-alueella C sijaitsevat asuinrakennukset on pääosin rakennettu 1950-luvun puolivälissä. Alueella sijaitsee myös vuonna 1958 valmistunut, arkkitehti Aarne Pii-raisen suunnittelema oppikoulu, nykyisin Pohjois-Haagan yhteiskoulu.

1950-luvun asuinrakennusten suunnittelijoina ovat olleet arkkitehti Eliel Muonio-vaara (42 ja 43,) arkkitehdit Märta Blomstedt ja Matti Lampén (44), arkkitehti Jorma Järvi (45) sekä arkkitehdit Kauko ja Niilo Kokko (46 ja 47). Kaikki alueen 1950-luvun rakennukset on luokiteltu kulttuurihistoriallisesti arvokkaiksi Helsingin kaupungin museon raportissa 1/2007 *Helsingin rakennuskulttuuri – Pohjois-Haagan rakennusinventointi* / Hilla Tarjanne.

Näyttelijäntien varrella sijaitsee kahden taloyhtiön viidestä kuusikerroksisesta pistetalosta muodostuva nauha, joka itäpuolella rajautuu Ida Aalbergin puiston kallioihin ja eteläosassa yhteiskoulun tonttiin. Rakennuskokonaisuuteen kuuluu myös As Oy Pohjois-Haagan Pistetalot I:n tontin itäreunassa sijaitseva ja yksikerroksinen varasto- ja autotallirakennus, jossa alun perin toimi lämpökeskus.

Pistetalojen eteläpuolella, Pietari Hannikaisen tien, Näyttelijäntien, Aino Acktén tien ja Eliel Saarisen tien rajaamana sijaitsee Pohjois-Haagan Kiinteistöt Oy:n kuuden lamellitalon ryhmä (44). Keskellä korttelia on loivan L-kirjaimen muotoinen pitkä rakennus, jota reunustavat itäpuo-

lella kahden ja länsipuolella kolmen lyhyemmän lamellitalon ryhmät väljine pihalueineen. Keskeisen rakennuksen pohjoispäässä rakennuksen ensimmäisessä kerroksessa toimii päiväkotia. Näyttelijäntien puoleisen rakennuksen ensimmäinen kerros on liiketilaa, kuten alueen kaupallista keskustaa Thalian aukiota reunustavissa muidenkin taloyhtiöiden asuinrakennuksissa.

Aino Acktén tien eteläpuolella, Ida Ekmanin tien varrella sijaitsee kuuden lamellitalon muodostama merkittävä arkkitehtoninen kokonaisuus eli As Oy Aitio (45) sekä yhden lamellitalon taloyhtiöt As Oy Aino Acktén tie 5 (46) ja 7 (47). Pohjoisemmat rakennukset on sijoitettu kadun suuntaisesti ja eteläisemmät suorakulmaisen koordinaatiston mukaan. Pihalueet ovat väljiä ja As Oy Aitio keskellä on pieni Ida Ekmanin puisto. Eteläosassa vehreät pihat avautuvat Aino Acktén puistoon.

Alueen lamellitalojen julkisivut ovat pääosin rapattuja massiivitiiliseiniä. As Oy Aitio päädyt ovat puhtaaksi muurattua kahi-tiiltä. Pistetalojen sekä As Oy Aino Acktén tie 5:n ja 7:n julkisivut ovat rapattua siporexialla.

Huoneistoparvekkeiden kaidemateriaalit vaihtelevat, vain As Oy Aino Acktén tie 5:n ja 7:n kaiteet ovat Pohjois-Haagalle tyypillisesti profiilipeltiä. Pistetalojen kaiteissa on käytetty valkoista profiilipeltiä yhdistettynä teräspinnakaiteisiin, Pohjois-Haagan Kiinteistöt Oy:n lamellitaloissa betonikaiteisiin on yhdistetty taivutettua teräspinnaosaa ja As Oy Aitio kaiteet ovat valkoiseksi maalattua puuta. Suurin osa parvekkeista on lasitettu. Harjantai aumakatot ovat joko vaalean harmaita peltikatottoja tai punaista savi- tai betonitiiltä. Lamellitalojen sokkelit ovat sileää tai uritettua, harmaaksi maalattua betonia, pistetaloissa uritettua mosaiikkibetonia.

Osa-alueella julkisivut ovat pääosin varsin hyvin säilyneet alkuperäisessä asussaan.

Pohjois-Haagan Kiinteistöt Oy:n Näyttelijäntie 2:n (44) ulko-ovet on uusittu teräspofiilirakenteisiksi, ulkopinnoiltaan pystypaneloituksi oviksi. Ulkoasussa on pyritty säilyttämään alkuperäisten ovien aihe maailmaa ja ulkoasua siinä onnistumatta. As Oy Näyttelijäntien Pistetalojen (43) tammiulko-ovet on muutettu alkuperäisten ovien vaakajakoa jäljitteleviksi valkoisiksi teräspofiilioviksi.

42. As Oy Pohjois-Haagan Pistetalot I /
Näyttelijäntie 8–12.

43. As Oy Näyttelijäntien Pistetalot /
Näyttelijäntie 4–6.

44. Pohjois-Haagan Kiinteistöt Oy /
Näyttelijäntie 2

45. As Oy Aitio Thalian aukiolle päin /
Aino Acktén tie 1-3, Ida Ekmanin tie 1–5 ja 2

46. As Oy Aino Ackténtie 5.

Pihat

Osa-alue C Pohjois-Haaga II

Ainoita Pohjois-Haagan alueelta löydettyjä alkuperäisiä pihasuunnitelmia on Elisabeth Kochin vuonna 1954 laatima istutussuunnitelma Pohjois-Haagan Kiinteistöt Oy / Näyttelijäntie 2:een. Suunnitelma osoittaa havainnollisesti automäärän lisääntymisen aiheuttamat muutokset, jotka ovat samankaltaisia koko Pohjois-Haagan alueella. Kochin suunnitelmassa tontti on huomattavasti nykytilannetta puutarhaisempi, eikä autoliikennettä ole osoitettu pihan sisempiin osiin. Esimerkiksi Pietari Hannikaisen tien puoleisella tontin reunalla ajo autotalleihin oli suunniteltu tehtäväksi yksittäisillä väli-istutuksin jaotelluilla reiteillä suoraan ka-

dulta. Vuonna 2003 tälle kohdalle on sijoitettu yhtenäinen rivistö asfaltoituja autopaikkoja ja ajo tontille on siirretty kokonaan rakennuksen kulmaan. Alue on alkuperäisen suunnitelman mukaisesti tilanteesta selvästi yksinkertaistunut. Myös As Oy Näyttelijäntien Pistetalojen pihalla pinnoitteita ja piharakenteita on nykyaikaistettu.

As Oy Aitio ja sen ympäröimäksi jäävä pieni Ida Ekmanin puisto runsaine kukkaistutuksineen ovat tyylipuhdas esimerkki 50-luvun ympäristön ja rakentamisen vuorovaikutusta painottaneista suunnitteluihanteista. Lähellä alkuperäistä asuaan oleva puisto toimii tavoitteiden mukaisesti korttelipihojen saumattomana jatkeena ja asukkaiden yhteisenä olohuoneena.

Ida Ekmanin puisto ja sitä ympäröivä As Oy Aitio muodostavat saumattoman kokonaisuuden, todellisen Pohjois-Haagan helmen.

Osa 4 Alueen rakennustapa

4.1 Julkisivut

Pohjois-Haagan rakennuksissa yleisimmät ulkoseinäseinärakenteet ovat puolentoista kiven monireikätiilistä muurattu tiilimuuri tai rapattu 200–300 mm paksu kevytbetoniseinä. Osassa rakennuksia päädyissä on kantavaan tiilitilimuuriin yhdistetty ohut lämmöneristekerros ja puolen tai yhden kiven puhtaaksi muurattu tiiliverhous eli kuorimuuri.

Rapatut julkisivut

Rappauspinnoista yleisin Pohjois-Haagassa on roiskerappaus, joka usein on yhdistetty sileisiin rappauspintoihin. Alkuperäisten kalkkimaaleilla maalattujen pintojen värit perustuu maaväripigmenttien sävyihin; vaalean keltaisiin, kellanruskeisiin ja vihertäviin sävyihin, joiden joukossa on piristeenä myös kauniin punaisia pintoja. Värejä korostaa entisestään usein ikkuna-aukkoja reunustava, sileä valkoinen rappaus.

Muutamia rakennuksia on jälkeensä lisälämmöneristetty ja lämpörappattu. Ruiskutetun eristerappauksen pinta ei ole alkuperäisen roiskerappauspinnan kaltainen, vaan huomattavasti sileämpi ja elotomampi.

Puhtaaksimuuratut julkisivut

Puhtaaksimuurattuja punatiilipäätyjä on useassa taloyhtiössä, joissakin on käytetty kahi-tiiliä.

As Oy Adolf Lindforsin tie 2:n ja rivitaloista As Oy Ohjaajantie 36:n kaikki julkisivut ovat puhtaaksi muurattua punatiiltä.

Sokkelit

Pohjois-Haagassa tyypillisimmät sokkelit ovat pystyuritettua, useimmiten maalattua betonia tai pystyuritettua mosaiikki-betonia. Rakennuksissa on usein osittain maanalainen kellarikerros, jonka ikkunat sijaitsevat sokkelin yläreunassa. Joissakin rakennuksissa sokkelit tai niiden osia on päällystetty liuske kivillä.

4.2 Ikkunat ja ovet

Puuikkunat ja -ikkunaovet

1950-luvun kerrostalojen ikkunat Pohjois-Haagassa ovat yleisimmin kaksipuitteisia, huullettuja, sisään-sisään aukeavia ikkunoita. Ulkopuoliset lasit on kiinnitetty yleensä kittaamalla ja sisäpuoliset lasituslistoilla. Ikkunat ja ikkunaovet on useimmiten maalattu taitetun valkoisella öljymaalilla. Joissakin rakennuksissa karmit ja puitteet on maalattu eri värillä, esimerkiksi As Oy Aition päädyissä ja liiketilojen ikkunoissa karmit ovat ruskeat ja puitteet valkoiset. Tyypilliset ikkunat ovat maltillisen kokoisia ja tuuletusikkunalla varustettuja. Parvekkeiden ikkunaovet ovat yleensä sisään-ulos aukeavia kaksoisovia, joista ulomman oven alaosa on paneeloitu. Myös ikkunaovet on tyypillisimmin maalattu valkoisiksi, mutta myös kirkkaita värejä on käytetty.

Noin puolet Pohjois-Haagan puuikkunoista ja ikkunaovista on vaihdettu puu-alumiini-ikkunoiksi ja -ikkunaoviksi.

Ulko-ovet

Ennen 1960-lukua rakennettujen kerrostalojen ulko-ovet ovat tyypillisesti lakattuja tai peittomaalattuja puisia ulko-ovia. Pohjois-Haagassa lakattuja ja peittomaalattuja lasiaukollisia ulko-ovia on suurimmas-
sa osassa asuinrakennuksia. Rivitalojen ulko-ovet ovat lakattuja, pystypaneloituja umpiovia. Kerrostaloissa umpiovi liittyy usein puurunkoiseen lasiseinään.

Ulko-ovet ovat usein yksilöllisesti hoidettuja ja muotoiluneen rakennukseen suunniteltuja ja tärkeä osa alueen arkkitehtuuria.

Autotallien ja kellarien ovet

Autotallien ja kellarien ovet ovat tyypillisesti pystypaneloituja, peittomaalattuja ovia, mutta joukossa on myös lakattuja hienoja tammiovia.

Yleisimmät peittomaalattujen ovien värit ovat tumman ruskea ja vaalean harmaa. Yleensä ovet ovat umpiovia, mutta joissakin kellaritilojen ovissa on pieniä lasiaukkoja.

Teräsprofiiliovat ja -ikkunat

1950-luvun alkuperäisiä teräsprofiiliovien on Pohjois-Haagassa tornitaloissa ja Näyttelijäntien varren pistetaloissa sekä As Oy Aino Acktén tie 5:ssä ja 7:ssä. Ovien vierellä on teräsprofiilirakenteinen lasiseinä. Teräsprofiilit ovat huomattavasti nykyisiä profiilirakenteita sirompia.

4.3 Parvekkeet

Huoneistokohtaiset parvekkeet yleistyivät 1940-luvulla ja Pohjois-Haagan 1950-luvun lopulla rakennetuissa taloissa jo miltei kaikissa asunnoissa onkin parvekkeet. Joihinkin pieniin asuntoihin on rakennettu ranskalaiset parvekkeet, joissa on parvekeoven edessä pelkät pyöröteräskaiteet, joskus myös kukkalaatikko.

Tyypillinen parvekerakenne on ratakiskoilla kannatettu teräsbetoninen ulokelaatta tai paikallavaletusta välipohjasta ratakiskoilla ulotettu sisäänvedetty parveke. Laattojen päälle tehtiin erillinen vedeneristyskerros ja pintalaatta. Kaiteet ovat useimmiten kevyitä pelti-, levy- tai puukaiteita.

Teräspinnakaiteet

Tuuletusparvekkeet ovat 1950-luvun rakennuksille tyypillisiä ja niitä onkin suurimmassa osassa rakennuksia huoneistoparvekkeiden lisäksi. Tuuletusparvekkeiden kaiteet ovat yleensä harmaaksi maalattuja teräspinnakaiteita.

Taiivutettuja teräspinnakaiteita on Pohjois-Haagassa myös yhdistetty profiilipelti- ja betoniakaiteisiin mm. Näyttelijäntien pistetaloissa.

Profiilipeltikaiteet

Ylivoimaisesti yleisin kaidemateriaali Pohjois-Haagan parvekkeissa on teräsrangan kiinnitetty pystysuuntainen profiilipelti. Vedenpoisto on yleensä hoidettu parvekelaatan ja kaiteen välisestä raosta.

Kaiteiden väri on useimmiten harmaa tai tumman ruskea, mutta myös keltaisia, punaisia, sinisiä ja vihreitä kaiteita on käytetty julkisivuaiheina.

Betonikaiteet

Kokonaan betoniset kaiteet korjaustapaohjeiden piiriin kuuluvalla alueella on ainastaan Ida Aalbergintien opiskelija-asunnoissa.

As Oy Ohjaajantie 8:n parvekkeet ovat osittain valkoiseksi maalattua betonia ja osittain keltaista profiilipeltiä. As Oy Jussinkulmassa ja Pietari Hannikaisentiellä Pohjois-Haagan Kiinteistöjen rakennuksilla on betonikaiteet, joita on kevennetty koristeellisin teräsosin. Alla kuvassa As Oy Jussinkulman lamellitalo osoitteessa Näyttelijäntie 3.

Levy- ja lasikaiteet

Teräsprofiilirankaan kiinnitettyjä levykaiteita on Pohjois-Haagassa alun perin vähän. Joihinkin rakennuksiin on uusittu levykaiteita tai rakennettu kokonaan uudet levykaiteiset parvekkeet. Levykaiteisiin on myös yhdistetty teräspinna- tai lasiosia. Levyjen väri on kaikissa kaiteissa valkoinen.

Lasikaiteita on uusituissa parvekkeissa As Oy Näyttelijäntie 22:ssa sekä Pohjois-Haagan Kiinteistöjen rakennuksissa Ohjaajantiellä. Varsinkin viimeksi mainittu uusitut parvekkeet muuttavat rakennusten arkkitehtuuria näkyvästi.

Uudemmassa taloyhtiössä vuodelta 1985, As Oy Näyttelijäntie 14:ssä, on alkuperäiset lasikaiteet.

Puukaiteet

Puukaiteita on vain kahdessa taloyhtiössä, toisessa valkoista ja toisessa tummanruskeaa puuta. Kuvassa As Oy Aitio.

Parvekkeiden lasitus

Varsin monissa taloyhtiöissä parvekkeet tai osa parvekkeista on lasitettu.

Pohjois-Haagassa tyypillisillä ulokeparvekkeilla lasitus on hankala toteuttaa esteettisesti tyydyttävällä tavalla. Lasitus tekee yksittäisiä parvekkeista putkimaisen kotelon, joka häiritsee alkuperäistä arkkitehtonista sommittelua. Lisäksi ylimpien parvekkeiden lasittaminen on ongelmallista. Joissakin ulokeparvekelinjoissa ylimmät parvekkeet on jätetty lasittamatta, joissakin ylimmille parvekkeille on rakennettu uudet katokset. Sisäänvedetyissä parvekkeissa lasituksen toteuttaminen on ollut helpompaa ja lasitus on muuttanut rakennuksen ulkoista asua vähemmän, mutta satunnaisten parvekkeiden lasittaminen osakkaiden halukkuuden mukaisesti tekee niissäkin toteutuksesta häiritsevän näköisen.

4.4 Yläpohjat ja vesikatot

Pohjois-Haagassa on sekä punaisia tiilikattoja että harmaaksi maalattuja, galvanoidulla pellillä päällystettyjä kattoja. Molemmat katemateriaalit ovat 1950-luvulle luonteenomaisia. Kattomuoto on joko harja- tai aumakatto. Harjakaton muotoa on varioitu kattokulman muutoksin, taittein ja pulpettiosin. Useissa rakennuksissa on käyttöullakko, jossa on varasto- ja pyykinkuivatustilaa.

Tiilikatot

1950-luvun puoliväliin asti yleisin katemateriaali oli savi- tai betonikattotiili pellin rajoitetun saatavuuden vuoksi.

Pohjois-Haagassa punaisia tiilikattoja on runsaasti osa-alueella 2 eli Ohjaajantien, Tolarintien ja Pastori Jussilaisen tien varsilla sekä Näyttelijäntien eteläosassa. Tiilikattoihin liittyvät Pohjois-Haagassa usein myös näyttävät räystäät.

Peltikatot

Sodan jälkeisen pulakauden hellitettyä pelti palasi 1950-luvun lopulla yleisimmäksi katemateriaaliksi. 1950-luvun alkuperäinen pelti on galvanoitua levypeltiä; konesaumattu pelti otettiin käyttöön vasta 1960-luvulla.

Pohjois-Haagassa väriltään yleensä vaalean harmaita peltikattoja on runsaasti osa-alueella 1 eli Adolf Lindforsin tien ja Ida Aalbergintien varsilla sekä Näyttelijäntien pohjoisosan varrella. Myös osa-alueella 3 sijaitsevan As Oy Aitio rakennusten vesikatot ovat harmaita peltikattoja.

Ohjaajantien rivitaloissa on sekä tiilietä peltikattoja.

4.5 Sisäänkäyntikatokset ja syvennykset

Sisäänkäynnit 1950-luvun Pohjois-Haagan rakennuksissa ovat joko syvennyksessä, parvekelinjan alapuolella tai harvemmin katoksen suojissa. Sisäänkäyntejä on usein korostettu maantason liuskekivin tai graniittiaskelmin ja syvennyksissä pieliseinien laatoituksin tai muuten poikkeavin materiaalein.

Sisäänkäynti on tyypillisesti huoliteltu ja selvästi julkisivusta havaittavissa. Alkuperäiset valaisimet ovat yksinkertaisia, mutta siroja opaalilasipalloja, lieriöitä tai kuutioita.

4.6 Porrashuoneet ja hissit

Pohjois-Haagan 1950-luvun rakennusten porrashuoneet on yleensä sijoitettu ulkoseinän yhteyteen, kuten vuoteen 1959 ulottuvat määräykset edellyttivät. Porrashuoneisiin on näin voitu sijoittaa ikkunat luonnonvaloa tuomaan. Porrashuoneen yhteydessä on usein myös tuuletusparveke ikkunaovineen sekä korkeampien pistetalojen porrashuoneissa myös rikkaakuilu.

Yleisin porrastyyppi on suora kaksivartinen porras, jonka askelmat on päällystetty mosaiikkibetonilla. Lattioiden materiaalina yleinen on mosaiikkibetoni, 1950-luvun lopulla myös muovilaatat yleistyivät.

Hissejä koskevia määräyksiä ei 1950-luvulla ollut ja niitä asennettiin vain kor-

keimpiin rakennuksiin. Adolf Lindforsin tien kaksoistorneissa on kaksi osastoitua porrashuonetta hisseineen, Ida Aalbergintiellä on kaksi hissiä ulkoseinällä ja osastoitu porrashuone keskellä runkoa. Näyttelijäntien pistetaloissa hissi on porrassyöksyjen välissä. Esteettömään kulkuun hissille ei ole kiinnitetty huomiota.

Kuvassa alhaalla keskellä Näyttelijäntien pistetalon hissikuilu; hissien ovelle täytyy nousta portaita puoli kerrosta.

4.7 Pihat

Pintamateriaalit

Pihoilla olevien kulkureittien alkuperäisiksi pintamateriaaleiksi on säilyneissä työselityksissä lueteltu sora sekä 'puolikestopäällysteet', joita käytettiin esim. Tolarintie 4-8:n alkuperäisen työselityksen mukaan myymälöiden, työhuoneiden, porrashuoneiden ja autohallien edustoilla, sekä kadulta leikkikentille johtavilla teillä, pysäköintialueilla ja muutamissa muissa kohdissa, joissa tie oli liian jyrkkä soratieksi. Puolikestopäällysteillä tarkoitettaneen 50-luvulla käytettyjä varsinaista asfalttia halvempia päällysteitä, joissa tiukasti jyrätyn sepelikerroksen päälle valettiin joko kuumennettua asfalttia, tervaa tai kylmää asfalttiemulsiota siten, että pinnoite valui sideaineeksi sepelin lomaan. Lipputankojen, pyykinkuivatus- ja tomutustelineiden sekä niille johtavien polkujen päällysteinä on käytetty mustaa liuskekiveä pääasiallisesti nurmisaumattuna sekä vähäisesä määrin suurehkoja, sileitä harmaita betonilaattoja. Pihakäytävät on alun perin liitetty istutettaviin alueisiin ilman reunuksia. Ajojiet ja jalkakäytävät on tehty asfalttibetonista ja niiden välille on asennettu graniittiset reunakivet. Säilytetyt avokalliot ovat merkittävä osa varsin monen pihan kulutus pintaa.

Rakenteet

Piharakenteet, kuten portaat ja tukimuurit on alun perin yleensä valettu paikalla betonista ja päällystetty pihapoluissa käytetyllä mustalla liuskekivellä. Myös luonnonkivilohkareista ladottuja tukimuureja löytyy. Käsiohteet ja kaiteet ovat yksinkertaisia putkirakenteita. Aitoja ei alkuperäisissä asemapiirroksissa ollut. Rakennusvalvonnan arkistossa vanhimmat aluetta koskevat harvat aitasuunnitelmat on päivätty 1960-luvulle, jolloin käytössä oli ajalle tyypillinen yksinkertainen tai putkikehyksinen panssariverkkoaita. Rivitalojen asukaspihojen rajauksina ovat yleensä rakennuksen arkkitehtuuriin liittyvät maalatut korkeahkot lauta-aidat.

Kalusteet ja leikkivälineet

Rakennusvaiheessa pihalle sijoitettiin tyypillisesti keinuja ja hiekkalaatikoita, mutta myös kiipeilytelineitä ja keinu-lautoja käytettiin. Alkuperäiset leikkivälineet ovat olleet yksinkertaisia ja metallirakenteisia. Säilyneet vanhat hiekkalaatikat ovat betonirakenteisia ja niissä on puinen kehys. Leikkivälineiden alla ei alun perin ole tarvittu nykymääräysten mukaisia putoamisalustoja, vaan välineet on sijoitettu vähäeleisesti sora- tai nurmipinnalle. Alkuperäiset penkit ovat todennäköisesti olleet Lehtovuori Oy:n putkikehyksistä mallia, kuten 50–60-lukujen helsinkiläispihoilla yleensä. Tomutustelineet ja pyykin-kuivatustelineet niin ikään ovat alun perin metallisia putkirakenteita ja niiden alla on käytetty liuskekiveystä. Kaikki pihojen metallirakenteet ovat yleensä olleet maalattuja.

Valaisimet

Pihojen alkuperäisiä valaisinmalleja on vaikea määrittellä, mutta 50-luvulla käytettyjä ovat olleet malliltaan yksinkertaiset lasikuvulliset pylväsvalaisimet. Samaa aikakautta edustavan Tapiolan puutarhakaupungin rakentamisen myötä helsinkiläispihoilla yleistyivät myös samannimiset valaisimet. Tapiolan tyyppisiä valaisimia löytyy muutaman taloyhtiön pihalta. Vielä useammalla pihalla valaisinmalli on Karluxin Tapiota vastaava yksinkertainen lieriömäinen malli.

Jättesuojat

Vanhimmat jättesuojia koskevat suunnitelmat ovat peräisin 1980- ja -90-luvuilta, jolloin rakennelmat suunniteltiin suhteellisen pieniksi ja yksinkertaisiksi. Katokset maalattiin poikkeuksetta maastoutuvien väreihin. Uudemmat vuosikymmenen vaihteen jälkeen rakennetut jättesuojat ovat kooltaan moninkertaisia, eikä niitä useinkaan ole pystytty tai haluttu sijoittaa pihan taka-alalle. Muutamissa taloyhtiöissä käytössä olevat syväjäteastiat ovat niin ikään viime vuosikymmenen ilmiö.

Kasvillisuus

Pihakasvillisuuden runko muodostuu nurmella kasvavista komeista yksittäisistä metsäpuista tai puuryhmistä, joita on täydennetty eksoottisemmilla puulajeilla. Kallioselänteiden lakialueilla komeat vanhat yksittäismännyn muodostavat arvokkaan maisematekijän. Pihan täydennysistutuksilla on haluttu luoda kiinnostavaa kontrastia suhteessa säilytettyyn luonnonkasvillisuuteen. Erityisen suosittuja olivat ulkonäöltään hiukan poikkeavat lajikkeet, kuten esimerkiksi hurmevaah-terat, pihtakuuset, poppelit ja hopeapajut, joista viimeisin on erityisen tyypillinen 50-luvun istutuksissa. Pensaita istutettiin sisäänkäyntien edustoille ja oleskelupaikkojen rajoille vapaasti kasvaviksi ryhmiksi. Pensaslajeina käytettiin monipuolisesti kukkivia lajeja, mm. syyshortensiaa, syreenejä, ruusuja, orapihlajia ja kuusamajajikkeita sekä ikivihreinä pensaina mm. alppiruusuja, vuorimäntyä ja marjakuusta. Perennoista 50-luvulle erityisen tyypillisiä ovat mm. vuorenkilpi ja lukuisat kuunliljalajikkeet. Istutetulla kasvillisuudella on alun perin aina ollut selkeä tehtävä katseen vangitsijana esimerkiksi sisääntulojen yhteydessä tai rajaava ja suojaava tehtävä oleskelupaikoilla.

Alla luonnonkasvien ja istutetun puutarhakasvillisuuden vuoropuhelua alkuperäisessä 50-luvun hengessä.

Osa 5 Alueen kehittämis- ja korjaustapaohjeet

5.1 Julkisivut

Kaikkien rakennusten ulkovaippaan kohdistuvien korjaustoimenpiteiden tulee perustua riittäviin kuntoselvityksiin ja taustatutkimuksiin. Kuntotutkimuksessa saatujen rakenteiden vauriotilaa kuvaavien tietojen perusteella on mahdollista valita soveltuvat korjausmenetelmät sekä arvioida niihin liittyviä riskejä ja korjauksen käytökästä.

Korjaustavan valinta riippuu aina ensisijaisesti rakenteen teknisestä kunnosta. Tekniset vaatimukset täyttävistä korjausvaihtoehdoista valitaan se, joka parhaiten täyttää kohteen arkkitehtoniset ja taloudelliset kriteerit.

Rapatut julkisivut

Pohjois-Haagan rakennuksissa tyypillinen ulkoseinä rakenne on puolentoista kiven monireikätiilistä muurattu rapattu tiilimuuuri tai rapattu kevytbetoni.

Rakenteiden vaurioitumisasteen ja vaurioiden laajuuden mukaan käytettävänä on seuraavia korjaustapoja:

- pinnoituskorjaus,
- paikkaus- ja pinnoituskorjaus,
- rappauspinnan purkaminen ja uusiminen,
- peittävä korjaus sekä
- rappausalustasta aiheutuvien vaurioiden korjaus ja rappauspinnan uusiminen.

Rappauksen pinnoituskorjaukset voidaan edelleen jakaa

- kevyeen pinnoituskorjaukseen sekä
- suojaavaan pinnoitukseen.

Pinnoitekorjauksissa vanha rakenne säilyy ennallaan ja vaurioituminen pyritään pysäyttämään erilaisilla pinnoitteilla sekä kosteusteknisen toiminnan parantamisella. Suojaavilla pinnoituksilla pyritään vähentämään rappauspinnan likaantumista ja graffiteista aiheutuvia ulkonäköhaittoja ja vähentämään rappaukseen imeytyvän sadeveden määrää. Kalkki-, kalkkisementti- ja sementti- sekä siliikaattipinnoitteiden käyttö rappauspinnoilla on yleensä turvallista. Kokemusten mukaan tiiviiden pinnoitteiden käyttö nopeuttaa heikkojen rappauksien rapautumista. Selityksenä voi olla se, että tiivis pinnoite aiheuttaa paikallisesti korkeita kosteuspiitoisuuksia pinnoitteen epäjatkuvuuskohdissa, joita muodostuu mm. rappauksen halkeamien kohdille. Tiivis pintakäsittely hidastaa rappauksen ja alustan pääseen veden poistumista, mistä on seurauksen pinnoitteen irtoaminen ja rappauksen pakkasrapautuminen.

Paikkaus- ja pinnoituskorjauksissa vanha rakenne säilyy pääosin ennallaan. Rappauksen vauriot korjataan paikkaamalla ja rakenne pinnoitetaan uudelleen. Yleensä rappauksen vaurioitumisen syynä ovat kosteustekniset toimivuuspuutteet, jotka on myös korjattava tässä yhteydessä.

Rappauspinnan uusimiskorjauksessa vanha rappaus puretaan rappausalustaan saakka kokonaan, alustan vauriot korjataan ja rappaukset tehdään kokonaan uudelleen. Myös koko rappauksen uusimisessa rakenteen kosteusteknisen toiminnan varmistaminen ja puutteiden korjaa-

minen on korjauksen pitkäikäisyyden kannalta keskeisessä asemassa.

Peittävässä korjauksessa vanha vaurioitunut rappaus peitetään uudella pintarakenteella. Verhousrakenteeseen kuuluu yleensä myös lisälämmöneristys, joka sijoitetaan niin ikään vanhan rakenteen ulkopuolelle. Vaurioituneita alueita ei tarvitse poistaa, mikäli ne ovat kiinni alustaan. Tätä korjaustapaa ei suositella käytettäväksi Pohjois-Haagassa sen muuttamisessa alkuperäisiä julkisivuja liiaksi.

Rappausalustasta aiheutuvien vaurioiden korjaus sisältää rappausalustan vaurioiden korjaamisen lisäksi alustan liikkeistä aiheutuvan rappauksen vaurioiden syiden poistamisen. Alustakorjauksen jälkeen rappauspinnat uusitaan tarvittavassa laajuudessa

Liittyvien rakennusosien korjaukset aiheuttavat korjaustarvetta yleensä myös julkisivurappauksiin. Rapattujen pintojen liitosalueet muihin rakennusosiin, esimerkiksi parvekkeisiin, tuleekin suunnitella sellaisiksi, että liittyvien rakennusosien korjaaminen on mahdollista ilman rappauksen vaurioitumista.

Rakennuksen julkisivua ja julkisivuun rajoittuvia rakennusosia ja niiden tulevia korjaustarpeita tulee tarkastella kokonaisuutena, jotta tarvittavat korjaukset voidaan jaksottaa järkevästi.

Pohjois-Haagan rapatuille julkisivuille soveliaita korjaustapoja ovat:

- pinnoituskorjaus
- paikkaus- ja pinnoituskorjaus
- rappauspinnan purkaminen, rappausalustasta aiheutuvien vaurioiden korjaus ja rappauspintojen uusiminen.

Rapattujen julkisivujen alkupeiräisten värisävyyden selvittäminen tulisi teettää rakennuskonservatorilla sekä tehdä ehdotetuista sävyistä riittävän suuret värimallit ennen rappauksen purkamista.

Julkisivuvärit

Asuinrakennusten kalkkimaalilla maalatut alkuperäiset julkisivuvärit ovat olleet sävyiltään pehmeitä ja hillittyjä. Vaalean keltaiset, ruskeat ja ruskean- tai keltaisenpuhertavat sävyt ovat perustuneet maaväripigmentteihin, joita ovat mm. umbra, terra ja okra. Ikkuna-aukkojen ympärillä on usein käytetty valkoista sileää rappausta korosteena.

Nykyisissä julkisivuissa saattaa olla useita maalikerroksia, jotka vaativat asiantuntijaa erottamaan todellisen sävyn pohjamaalista sekä sijoittamaan sävyt oikeaan aikakauteen. Asiantuntija tietää näytteen oikean ottopaikan eikä anna joskus huomattavasti haalistuneen värisävyn johdosta harhaan. Esille saatuja väripintoja tulisi tarkastella riittävän suurina pintoina luonnonvalossa uuden pinnoitteen värisävyn määrittelemiseksi. Asiantuntijan tekemän värytys suunnitelman mukaisesti tulee ennen lopullisen maalaustyön alkamista tehdä julkisivupintaan värimallit ehdotetuista sävyistä ennen vanhan rappausten poistamista. Värisävyistä on syytä myös neuvotella rakennusvalvontaviranomaisten ja kaupungin museon edustajien kanssa hyvissä ajoin ennen korjaustyön aloittamista. Värisävyn muuttaminen vaatii toimenpideluvan hakemisen rakennusvalvontavirastosta.

Tulevia huolto- ja korjaustoimenpiteitä varten on tärkeää kirjata korjauksen ajankohta, eri työvaiheet, korjauksen tekotapa ja käytetyt värisävyt huoltokirjaan.

Puhtaaksi muuratut julkisivut

Osassa rakennuksia päädyissä on kantavaan tiilitiilimuriin yhdistetty lämmön-eristekerros ja puolen tai yhden kiven puhtaaksi muurattu tiiliverhous eli kuorimuri. Kahdessa taloyhtiössä rakennusten kaikki julkisivut ovat puhtaaksi muurattuja.

Paksujen tiilimuurien korjaustarve on vähäinen; ne ovat viansietokyvyiltään huomattavasti kuorimuureja parempia ja lämpötaloudellisilta ominaisuuksiltaan hyviä. Massiivitiilimurausten korjaukseksi riittääkin usein pelkkä saumauskorjaus.

Ohuissa lämmön-eristekerroksen ulkopuolelle muuratuissa puolen kiven kuorimuureissa esiintyy useammin rakenteellisia vaurioita. Niiden syynä voivat olla vesivuodot, puutteelliset tuuletusraot, saumamateriaalien ja kannakkeiden vauriot sekä rakenteiden kylmäsillat.

Kuorimuurirakenteiden vaurioitumisasteen ja vaurioiden laajuuden mukaan käytettävänä on seuraavia korjaustapoja:

- paikkaus- ja pinnoituskorjaus,
- kuorimuurin purkaminen ja uusiminen,
- verhoukorkorjaus sekä
- halkeamien ja painumavaurioiden korjaukset.

Muuratun julkisivun paikkaus- ja pinnoituskorjaukset voidaan edelleen jakaa

- saumojen uusimiseen sekä
- tiilimuurin rappaamiseen ja pinnoittamiseen.

Paikkaus- ja pinnoituskorjauksissa vanha rakenne säilyy pääosin ennallaan ja vaurioituminen pyritään pysäyttämään rakenteen kosteusteknisen toiminnan parantamisella sekä mahdollisesti erilaisilla pinnoitteilla. Laastisaumojen korjauksessa tiilimuurin rapautuneiden / kuluneiden laastisaumojen pintaosat uusitaan. Yleensä saumojen vaurioitumisen syynä on joko laastin puutteellinen pakkasenkestävyys tai paikalliset kosteustekniset toimivuuspuutteet, jotka on myös korjattava tässä yhteydessä. Kuorimuureissa on yleisimmin käytetty sementtipitoisia muurauslaasteja, joiden lujuus on yleisesti kalkkipitoisia laasteja huomattavasti korkeampi. Kuorimuurit altistuvat myös ankarammalle pakkasrasitukselle kuin mas-

siiviset tiilimuurit, joten saumauslaastien pakkasenkestävyyteen ja tartuntaan tulee kiinnittää erityistä huomiota. Saumauskorjauksissa laastisaumat uusitaan vaurioituneilta alueilta kokonaisuudessaan noin 20–40 mm syvyyteen saakka riippuen sauman leveydestä ja siitä, onko tiilimuurissa käytetty erillistä ns. saumamalaastia. Uusintasaumaukset tehdään samantyyppisillä pakkasenkestävillä laasteilla kuin säilytettävien osien saumaukset ovat. Laastien tarkempi koostumus riippuu mm. käytetystä muurauslaastista, tiilien imuominaisuuksista ja julkisivulle kohdistuvasta saderasituksesta.

Uusittu sauma ei saa muodostua alle jäävää muurauslaastia lujemmaksi. Säilytettävien ja purettavien muuraussaumojen osien rajakohdat tulee sijoitella siten, että niistä on mahdollisimman vähän ulkonäköhaittoja ja korjaamattomat julkisivun osat voidaan uusida myöhemmin helposti.

Puutteellisesti pakkasrasitusta kestävä tiilijulkisivun kosteusrasitustaso on mahdollista alentaa tiilimuurin rappaamisella ja pinnoittamisella. Näitä menetelmiä ei voi Pohjois-Haagassa suositella käytettäväksi puhtaaksi muuratuille tiilipinnoille niiden muuttaessa julkisivuja liiaksi.

Kuorimuurin uusimiskorjauksessa vanha tiilimuri ja laastit puretaan rapautuneilta / uusittavilta alueilta kokonaan ja tiilimuri tehdään kokonaan uudelleen. Myös koko tiilimuurin tai sen osan uusimisessa rakenteen kosteusteknisen toiminnan varmistaminen ja puutteiden korjaaminen on korjauksen pitkäikäisyyden kannalta keskeisessä asemassa.

Kuorimuurien rakenteelliset halkeamat ovat tyypillisesti seurausta rakennuksen rungon liikkeistä. Korjauksessa vaurioitumisen syyt tulee poistaa.

Rakenteellisten vaurioiden korjaaminen on aina tapauskohtaista ja vaatii perehtyneisyyttä korjaussuunnitteluun.

Pohjois-Haagan puhtaaksi muuratuille tiilijulkisivuille soveliaita korjaustapoja ovat:

- saumauskorjaus
- kuorimuurin purkaminen ja uusiminen.

Uusimiskorjauksessa tulee varmistaa rakenteen kosteustekninen toiminta ja korjata puutteet.

Sokkelit

Pohjois-Haagassa tyypillisimmät sokkelit ovat maalattua ja pystyuritetua betonia tai uritettua mosaiikkibetonia. Joissakin rakennuksissa sokkelit tai niiden osia on päällystetty liuskekivillä.

Maalattujen betonipintojen huolto- maalaus voidaan tehdä vanhan pinnoitteen päälle käyttäen vanhan pinnoitteen kanssa yhteensopivia pinnoitteita. Huoltomaalaus soveltuu kuitenkin vain hyväkuntoisten julkisivujen ylläpitokorjauksiin. Varmempi tapa on vanhan pinnoitteen poisto ja uudelleen pinnoitus. Pinnoittamisella voidaan estää veden kulkeutuminen rakenteeseen käyttämällä vettä hylkiviä pinnoitteita ja parantaa rakenteen kuivumisominaisuuksia käyttämällä riittävän läpäiseviä pinnoitteita. Betonirakenteiden vaurioituneet kohdat pitää uusida ja ruostuneet teräkset paljastaa, puhdistaa ja suojata laastipaikalla.

Perusteellisemmassa pinnoitus- ja paikkakorjauksessa korroosiovaurioiden laastipaikkaukset varmistetaan määrittämällä paikkauksille rajasyvyys ja paljastamalla, puhdistamalla ja suojaamalla laastipaikalla kaikki rajasyvyyttä lähempänä pintaa olevat teräkset. Ruostunut teräs voidaan myös poistaa, mikäli se on rakenteellisesti mahdollista. Laastipaikkauksella voidaan lisäksi korjata pieniä pakkasrapautuneita alueita. Laastipaikkauksen alueiden pinnat viimeistellään julkisivupinnan tyyppin mukaisesti ja kaikki aikaisemmin maalatut pinnat julkisivuissa taimitetaan ja pinnoitetaan kauttaaltaan uudelleen.

Pohjois-Haagan liuskekivillä päällystetyille betonisokkeleille soveliaita korjaustapoja ovat:

- liuskekivipintojen uusiminen vaurioituneilla alueilla
- liuskekivipinnoituksen purku, alustan vaurioiden paikkaus ja liuskekivipinnoituksen uusiminen kokonaan alkuperäistä vastaavalla liuskekivellä.

Pohjois-Haagan uritetuille betonisokkeleille soveliaita korjaustapoja ovat:

- pinnoituskorjaus
- paikkaus- ja pinnoituskorjaus.

As Oy Näyttelijäntie 16. Maalattut, pystyuritetut sokkelit, rapatut massiivitiilijulkisivut, valkoiset parvekeovet ja puukunat tuuletusikkunoihin sekä ulokeparvekkeet profiilipeltikaiteineen ovat Pohjois-Haagalle tyypillisiä.

Akateeminen As Oy Ohjaajantie 22–24. Sokkelit on päällystetty liuskekivillä, joiden väri on Pohjois-Haagalle epätyypillinen.

As Oy Pohjois-Haagan Pistetalot I:ssä on sokkeleissa käytetty uritettua mosaiikkibetonia / Näyttelijäntie 8–12.

5.2 Ikkunat ja ovet

Säilyneisyyskartta, ikkunat

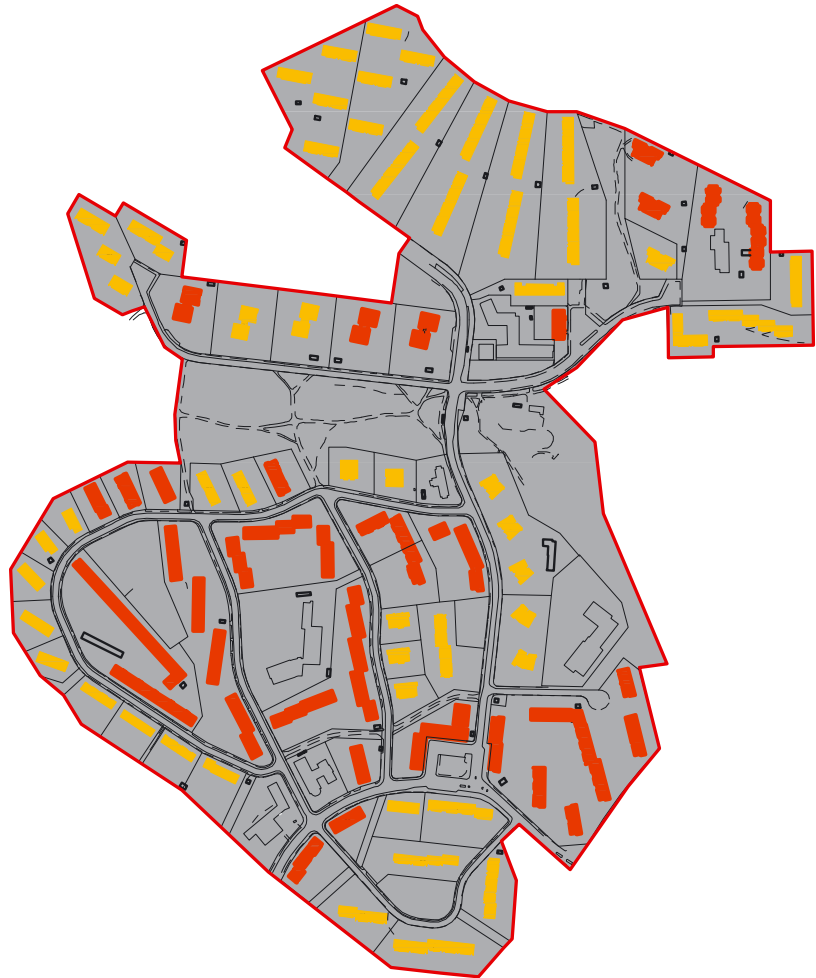
Puuikkunat ja -ikkunaovet

Vielä 1950-luvulla puuikkunat ja -ikkunaovet valmistettiin valikoidusta hyvälaatuisesta puusta. Niiden käyttöikä onkin huomattavasti myöhemmin valmistettuja ikkunoita pidempi, mikäli säännöllisestä kunnossapidosta on huolehdittu. Puuosien huoltomaalausten ja tarvittavien kitkausten korjausten lisäksi on huolehdittava vesipeltien ja karmien liittymien rakennusteknisistä ratkaisuista. Erityisesti on huolehdittava siitä ettei vesi pääse turmelemaan rakenteita liittymien kautta.

Vanhon ikkunoiden lämmöneristävyyttä on useimmiten mahdollisuus parantaa varsin pienillä keinoilla. Jos ikkunoiden peruskunto on riittävä, voi pelkkä tiivisteiden uusiminen tuoda parannusta lämpötalouteen ja asumismukavuuteen. Perusteellisemmassa korjauksessa ikkunan käyntivirheiden oikaisu, heloituksen kunnostus ja asianmukainen tiivistys parantavat ilman- ja vedenpitävyyttä ja eristävyyttä. Ikkunan U-arvoja eli lämmönläpäisevyyttä kannattaa punnita vasta, kun ikkuna on saatu riittävän tiiviiksi. Teknisesti toimivaa ikkunaa ei ole taloudellisesti kannattavaa vaihtaa uuteen pelkästään energiansäästösyistä. Ikkunoiden lämmöneristystä voidaan myös parantaa asentamalla eristyslaselementti sisemmän lasin paikalle. On myös mahdollista uusia ainoastaan ulkopuitteet tai osia puitteista esimerkiksi eteläsiivuilla, joissa auringon ultraviolettiä säteily rasittaa eniten ikkunarakenteita.

Mikäli perusteellinen kuntotutkimus osoittaa huoneistoikkunoiden uusimisen olevan väistämätöntä, tulee uudet ikkunat suunnitella huolellisesti pyrkien mahdollisimman lähelle vanhojen ikkunoiden mittoja, värejä, heloitusta ja muita yksityiskohtia. Ikkunoiden korjausten ja uusimisen yhteydessä tulee varmistaa rakennusten riittävä ja hallittu ilmanvaihto.

Rakennusten yhteistilojen kuten kellareiden ja ullakoiden sekä porrashuoneiden ikkunoiden uusiminen energiataloudellisista syistä ei ole mielekästä, eikä niihin kohdistu samanlaisia toiminnallisia vaatimuksia kuin asuinhuoneiden ikkunoihin. Usein yhteistilojen ikkunat ovatkin säilyneet alkuperäisinä, vaikka asuintilojen ikkunat olisi uusittu. Näiden ikkunoiden säilyttäminen on tärkeää, sillä niiden avulla saadaan säilytettyä tiedot ikkunoiden alkuperäisistä yksityiskohdista.

Alkuperäiset puuikkunat ja -ikkunaovet säilyneet.

Ikkunat ja -ikkunaovet vaihdettu alumiinipintaisiksi.

Alla As Oy Ohjaajantie 8.

Alkuperäiset puuikkunat ja -ikkunaovet tulisi pyrkiä säilyttämään ja kunnostamaan uusimisen sijaan.

Ikkunoita uusittaessa tulee pyrkiä mahdollisimman lähelle alkuperäisiä yksityiskohtia ja materiaaleja. Erityisesti kulmaikkunoiden detaljit tulee huomioida.

Vähintään yhteistilojen ikkunoiden säilyttäminen on tärkeää, jotta taloyhtiöille saadaan säilytettyä tiedot ikkunoiden alkuperäisistä yksityiskohdista.

Ulko-ovet

Alkuperäiset porrashuoneiden puulasiovet ja paneloidut ulko-ovet ovat miltei kaikissa rakennuksissa säilyneet. Materiaalina on lakattu tammi tai peittomaalattu pystypaneeli. Rivitaloyhtiöissä alkuperäiset pystypaneeloidut ja lakatut tammiulko-ovet ovat säilyneet. Alkuperäiset ovet ovat detaljoinneiltaan ja aukotuksiltaan harkittuja ja kauniita. Lakatut ja maalatut puu-ulko-ovet ovat tärkeä yksityiskohdan alueen arkkitehtonisen ilmeen säilyttämisessä. Myös kauniit vetimet ovissa ovat säilyneet. Ovien korjauksissa onkin tärkeää vaalia yksityiskohtia, joihin kuuluvat myös helat.

Autotallien ja kellarien ovet

Myös alkuperäiset kellaritilojen ja autotallien pystypaneeliovet ovat pääosin säilyneet tai uusittu vanhan mallin mukaisina.

Teräsprofiilivet ja -ikkunat

1950-luvulla teräsprofiilivet olivat harvinaisia, eikä niitä Pohjois-Haagan 1950-luvun rakennuksissa alun perin ollut kuin Adolf Lindforsin tien ja Ida Aalbergin tien tornitalojen sekä As Oy Aino Ackténtie 5:n ja 7:n matalampien lamellitalojen porrashuoneissa. Kaikkiin alkuperäisiin teräsprofiiliviin liittyy viereinen teräsprofiilirakenteinen lasiseinä. Alkuperäisten sirojen teräsprofiilien säilyttäminen on tärkeää.

Alkuperäisinä säilyneet ulko-ovet sekä kellarien ja autotallien ovet ovat usein yksilöllisesti rakennuksiin suunniteltuja. Ovet tulisi säilyttää ja kunnostaa alkuperäisine heloineen.

Aikakauden teräsprofiilit ovat mittasuhteiltaan huomattavasti nykyisiä vakioprofileja sirompia ja ne tulisi säilyttää.

5.3 Parvekkeet

Parvekekorjauksissa on otettava huomioon, että parvekkeet koostuvat eri rakeneosista kuten laatoista, kaiteista ja pielistä, joiden rasitusolosuhteet ja käytetyt materiaalit sekä käytetyn materiaalin ominaisuudet vaihtelevat. Parvekekorjauksissa voidaankin käyttää erilaisia korjaustapoja eri rakenteisiin. Kullekin parvekkeen rakeneosalle määritellään sovelias korjaustapa kuntotutkimuksen avulla. Suurimman rasituksen parvekkeille aiheuttaa kosteus, joka on osallisena miltei kaikissa turmeltumisilmiöissä. Muita säärasituksia aiheuttavat pakkasen, lämpötilojen vaihtelu, ultraviolettisäteily sekä ilmakehässä olevat aggressiiviset aineet kuten hiilidioksidi, joka aiheuttaa betonin karbonatisoitumista ja sen kautta terästen korroosiota.

Kaikissa parvekekorjauksissa tulee varmistua kosteusteknisestä toimivuudesta. Kosteusteknisesti toimivassa parvekkeessa parvekelaatan vedenpoistojärjestelmä on toimiva. Tämä edellyttää riittäviä kallistuksia parvekelaatassa, toimivaa vedeneristystä laatan yläpinnassa tai muuten estettyä veden pääsyä laatalle sekä veden hallittua poistoa laatalta maahan asti.

Betonirakenteisten parvekkeiden korjaustavat voidaan jaotella

- parvekkeiden säilyttäviin korjauksiin
- osittain purkaviin korjauksiin
- parvekkeiden uusimiseen

Säilyttävissä korjauksissa parvekkeen kosteusteknistä toimivuutta parannetaan pinnoituksilla, vedenpoistoa parantamalla ja huolehtimalla liitoskohtien toimivuudesta. Säilyttävät korjaukset voidaan jakaa pinnoitus- ja paikkaustyyppisiin korjauksiin sekä raskaampiin valukorjauksiin. Pinnoitus- ja paikkaustyyppisissä korjauksissa vanha rakenne säilyy ennallaan ja vaurioituminen pyritään pysäyttämään vauriokohtia paikkaamalla ja pinnoittamalla rakenne uudelleen. Valukorjauksissa parvekkeen betoniosia korjataan erilaisin valuteknikoin, jonka jälkeen rakenne pinnoitetaan pinnoitus-paikkauskorjausten periaatteiden mukaisesti. Parvekkeen lattia pinnoitetaan vesieristyksellä, joka toimii samalla pintakäsittelynä, sekä uusitaan vedenpoistojärjestelmä.

Osittain purkavissa korjauksissa osa parvekkeen rakenteista, esimerkiksi kaiteet, puretaan ja osalle tehdään kevyempiä korjaustoimenpiteitä.

Raskain parvekkeiden korjaustapa on parvekkeen uusiminen, jolloin vanhat parvekkeet puretaan kokonaan ja rakennetaan uudet parvekkeet. Usein uudet parvekkeet halutaan tehdä aikaisempia parvekkeita syvemmiksi ja lasittaa. Uusien parvekkeiden sovittaminen vanhaan rakennukseen saattaa tuottaa esteettisiä ongelmia, eikä ongelmilta ole Pohjois-Haagan kokonaan uusituissa parvekkeissä välttytty.

Parvekkeiden uusiminen on mielekäästä jo niin pitkälle vaurioituneissa parvekkeissa, etteivät muut korjaustavat ole teknisesti tai taloudellisesti järkeviä. Esimerkiksi pitkälle edenneet pakkasrapautumavauriot parvekelaatoissa tai -pielissä sekä ulokeparvekkeiden kannatusrakenteiden merkittävät korroosiovauriot edellyttävät purkamista. Pelkän kaiteen pitkällekään edenneet vauriot eivät vaadi koko parvekkeen purkamista, vaan kaide voidaan uusida erikseen. Mikäli parvekke joudutaan uusimaan, olisi se tehtävä vanhan parvekkeen mallin mukaisena sekä materiaaleiltaan että yksityiskohdiltaan.

Alkuperäisinä säilyneitä tai alkuperäiset materiaalit ja yksityiskohdat säilyttäen korjattuja parvekkeita on Pohjois-Haagassa ilahduttavan paljon.

As Oy Ohjaajantie 14:n alun perin parvekkeettomaan rakennukseen on rakennettu uudet kevytrakenteiset parvekkeet, mikä luonnollisesti muuttaa rakennuksen arkkitehtuuria.

Pohjois-Haagan Kiinteistöt Oy:n Ohjaajantie 11:n parvekelaattoja on laajennettu, uusittu parvekekaiteet sekä rakennettu uudet teräspinnakaitein varustetut ranskalaiset parvekkeet. Alkuperäiset vaakalaidoitettuja parvekekaiteet on muutettu teräsrankaisiksi lasikaiteiksi, joissa on hiekkapuhallusräidöityä. Parvekkeet on lasitettu ja ylimpien kerrosten parvekkeille on rakennettu katokset. Muutos alkuperäiseen arkkitehtuuriin on huomattava lasitettujen parveketornien katkoessa pitkän rakennuksen alun perin linjakasta julkisivua.

Pohjois-Haagan Kiinteistöt Oy / Ohjaajantie 11, uusitut parvekkeet.

Parvekkeiden lasitus

Suurin osa Pohjois-Haagan taloyhtiöistä on 1990–2000-luvuilla hakenut lupaa parvekkeiden lasitukseen. Lasitusta on perusteltu parvekkeiden ja taustaseinien suojaamisella säärasitukselta sekä toisaalta asumismukavuuden lisäämisellä. Osittain tai kokonaan sisäänvedettyihin parvekkeisiin lasitukset on useimmiten toteutettu varsin eleettömästi kehyksettömin lasein. Parvekkeita on kuitenkin lasitettu osakkaiden halukkuuden mukaan, mikä on johtanut oudon näköisiin tilanteisiin muuten yhtenäisissä julkisivuissa lasitusten sijaitessa sattumanvaraisesti kohdissa.

Vaikka lasi on läpinäkyvä ja kevyt materiaali muuttaa se julkisivujäsentelyä ja näyttää umpinaiselta katselukulmasta ja heijastuksista riippuen.

Ulokeparvekkeiden lasittaminen arkkitehtonisesti tyydyttävällä tavalla on vaikeaa. Muutosta korostaa lisäksi usein osakkaiden yhdenvertaisuuperiaatteen vuoksi ylimpiin kerroksiin rakennetut katokset.

As Oy Aition osittain sisäänvedetyt parvekkeet. Kaikki osakkaat eivät ole halunneet parvekelasitusta.

Näyttelijäntien lamellitaloissa ylimmän kerroksen parvekkeita ei ole lasitettu eikä katettu. Katoksen rakentaminen olisi vaikuttanut rakennusten arkkitehtoniiseen ilmeeseen voimakkaasti.

Parvekkeiden korjauksissa tulee huomioida:

- kosteusteknisen toimivuuden varmistaminen sekä hallittu ja riittävä vedenpoisto
- parvekkeita tai kaiteita uusittaessa alkuperäisen mallin, materiaalien ja yksityiskohtien säilyttäminen.

Parvekkeet tulisi lasittaa kaikissa rakennuksen parvekkeissa yhdellä kertaa.

Ulokeparvekkeiden lasittamista tulisi välttää.

5.4 Yläpohjat ja vesikatot

Alkuperäiset kattomuodot ja katemateriaalit ovat Pohjois-Haagassa säilyneet varsin hyvin. Vesikattokorjauksissa tulee tavoitteena olla alkuperäisen kattomuodon sekä räystään alkuperäisen ulkoasun säilyttäminen. Alkuperäisiä vesikattoja ja räystäitä tulee mahdollisuuksien mukaan säilyttää korjaamalla ja säännöllisesti huoltamalla.

Uusittaessa vesikattoja varusteineen tulee noudattaa alkuperäistoteutuksen mukaisia detaljeja, mitoitusta ja väritystä. Vesikourujen tulee olla alkuperäisen mallin mukaisia. Kattoja uusittaessa pitäisi pyrkiä järjestämään pääsy katoille sisäkautta ja asentaa katoille koko katon pituinen kattosilta katolla liikkumista helpottamaan.

Tiilikatot

Tiilikaton sammaloituminen on tärkeää pitää kurissa säännöllisesti puhdistamalla. Pakkasrapautumisen vaurioittamat tiilet on välittömästi vaihdettava uusiin tiiliin. Myös tiilten alla olevaa ruodelaudoitusta, aluskatetta ja aluslaudoitusta sekä kattotuoleja tulee huoltaa ja korjata tarpeen vaatiessa. Tiilikattoon liittyvien pellytysten, vesikourujen ja muiden vesikaton varusteiden kuten kattosiltojen ja tikkaiden kunnosta on pidettävä huolta.

Mikäli kate on niin huonokuntoinen, että se joudutaan uusimaan, tulee tiilten tilalle etsiä mahdollisimman samanmalliset tiilet. Savi- tai betonikattotiiliä ei saa korvata tiilikattoa jäljittelevillä pelti- tai aaltolevykatteilla.

Peltikatot

Metallikatteiden yleisimpiä vaurioita ovat korroosiovauriot, joita aiheuttavat liitoksiin ja saumoihin kertyvä vesi sekä kateen alapuolinen kosteus, jotka eivät pääse haihtumaan. Lika ja roskat lisäävät korroosiota. Saumatun peltikaton kevyilläkin huoltotoimilla voidaan kateen kestoikää pidentää. Syksyinen puhdistus roskista, pintaruosteen poisto harjaamalla tai kaapimalla ja maalipintojen säännöllinen kunnossapito kuuluvat normaaleihin ylläpito toimiin.

Peltikaton korjauksissa tulee selvittää paikkakorjauksen mahdollisuus, sillä 1950-luvun peltikatteen ovat yleensä vielä saumauskelpoisia. Korjausten tai uusimisen yhteydessä korjataan vuotokohtat ja tuuletus tarvittaessa.

Vesikattokorjauksissa tulisi tavoitteena olla alkuperäisen kattomuodon, materiaalien, yksityiskohtien, mitoituksen ja värityksen säilyttäminen.

5.5 Sisäänkäyntikatokset ja syvennykset

Pohjois-Haagan huolitellut, selvästi julkisivusta erottuvat sisäänkäyntisyvennykset ja -katokset tulisi säilyttää ja korjata alkuperäisine rakennusosineen, materiaaleineen ja väreineen.

Myös sisäänkäyntien alkuperäistä ympäristöä kiveyksineen ja laatoituksineen tulee vaalia.

5.6 Porrashuoneet ja hissit

Tavoitteena on porrashuoneiden alkuperäisen 1950-luvun asun säilyttämien.

Alkuperäiset valaisimet tulisi säilyttää. Uusittujen valaisinten tulisi olla sekä sisäänkäyntien yhteydessä että porrashuoneissa yksinkertaisia opaalilasikuutioita, -lieriöitä tai -palloja.

Jälkiasennushissien sijoittaminen niukasti mitoitettuihin porrashuoneisiin tulee ratkaista tapauskohtaisesti. Eräs vaihtoehto voi olla rungon ulkopuolinen hissiratkaisu.

Alla tyypillisiä 1950-luvun seinäkiinnitteisiä ulkovalaisimia.

Hissit, kartta nykytilanteesta

Rakennuksessa jälkiasennushissit

Hissitön
asuinrakennus

Rivitalo tai korkeintaan
kaksikerroksinen hissitön
asuinrakennus

Hissillinen
asuinrakennus

5.7 Pihat

Yleistä

Pihanparannushankkeissa on syytä välttää yllirakentamista. Pintamateriaalien vaihtaminen toisiin, maaston muokkaaminen sekä uusien rakenteiden ja toimintojen sijoittaminen pihamaalle muuttavat nopeasti vanhan pihan yleisilmeen liian moderniksi, mikä ei ole alueelle luonteenaista eikä siihen tule pyrkiä. Kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakuvan kannalta merkittäväksi luokitellun alueen ilme syntyy tietyn tyyppisten materiaalien ja ratkaisutapojen kokonaisuudesta. Pihojä ei muutenkaan ole tarpeen mittavasti perusparantaa, sillä viihtyisyyden lähtökohdat ovat niillä jo olemassa. Pihojen korjaaminen tulisi suorittaa hienovaraisesti ja vain niiltä osin kuin se todella on tarpeellista.

Viimeistään pihakorjausten yhteydessä taloyhtiöiden on syytä tarkistaa myös pelastusreittien asianmukaisuus.

Perusteellinen pihakorjaus moderneilla materiaaleilla toteutettuna ei tue alueen arvojen ja ominaispiirteiden säilymistä. Kuvassa myös uudet, puhtaaksi muuratulla punatiilellä verhoillut ja teräsprofiili-ikkunoilla varustetut hissitornit.

Pihojen kunnostustöissä tulisi välttää yllirakentamista.

Paras tulos saavutetaan hienovaraisesti kunnostamalla.

Pelastusreittien asianmukaisuus tulee tarkistaa pihakorjausten yhteydessä.

Pintamateriaalit ja hulevedet

Peruskorjauksissa tulisi käyttää alkupeiräistä pintamateriaalien valikoimaa, eli pihakäytävillä soraa, pienillä poluilla, tomutus- ja kuivatustelineiden alla sekä vastaavissa paikoissa mustaa liuskekiiveä tai suuria sileitä betonilaattoja ja liikennöidyillä alueilla asfalttia. Myös aiemmin mainittuja puolikestopäällysteitä on edelleen joissain muodoissa mahdollista käyttää. Niitä vastaava nykyinen materiaali on märkään asfalttipintaan jyrättävä sorapinnoite, joka ulkonäöllisesti muistuttaa sorapintaa. Nykyaikaiset betonilaatat ja betonikivet ovat alueen luonteelle kokonaan soveltumattomia, samoin liimatavain tai upotettavain betonireunuksien tai kestopuusta tehtävien rajaukset, jotka nopeasti muuttavat pihan ilmettä. Graniittisia reunakiviä on alun perin käytetty vain katualueilla.

Pihoilla tulisi suosia sorapäällysteitä ja jos mahdollista olisi pyrittävä palauttamaan jälkeinpäin asfaltoituja pihakäytäviä ja myös tehtyjä lisäautopaikkoja sorapintaisiksi. Tämä siitä syystä, että autopaikkojen ja koneellisen huollon lisääntymisen myötä asfaltin määrä pihoilla on huomattavasti kasvanut. Tällä on vaikutusta mm. koko alueen hulevesitasapainoon. Kovilta pinnoilta hulevedet virtaavat nopeasti pois huuhtoen mennessään mm. raskasmetalleja, jotka lopulta päätyvät pienvesistöjen kautta mereen. Lisäksi, jos hulevedet ohjataan suoraan sadevesiviemäriin, eivät kasvit voi niitä hyödyntää ja alue kuivuu.

Monessa taloyhtiössä salaojat rakennusten ympäriltä on jouduttu kokonaan uusimaan ja seinän vierustat on korjauksessa käsitelty varsin voimakkaasti kiveyksin tai sorastuksin ja niitä rajaavien reunalaudoin. Toimiva salaojitus on rakennuksen kunnossa pysymisen vuoksi välttämätön. Maan pinta seinustoilla tulisi kuitenkin käsitellä maltillisesti ja ilman rajauksia. Mukulakiveysten sijaan tulisi käyttää vain tarpeellisen levyisiä sorakaistoja. Myös soran pinta on mahdollista käsitellä uudenaikaisilla kiinniteaineilla liikkumattomaksi mutta yhä läpäiseväksi siten, ettei reunoja tarvita. Tärkeintä on muotoilla maasto kallistumaan selvästi rakennuksesta pois päin, sillä sora- tai kiveyskaistoista ei ole hyötyä kallistusten suuntautuessa väärään suuntaan. Niille tonteille, joille ei tähän mennessä ole rakennettu verkostoon liitettyä hulevesien kuivatus-

järjestelmää, ei ole kannattavaa sitä tehdä. Sekä rakennusjärjestys että kaupunjin hulevesistrategia suosittavat ensisijaisena ratkaisuna hulevesien imeytämistä tontilla, jos maaperäolosuhteet sen sallivat ja jollei vesihuoltolaista muuta johdu.

Salaojituksen kunnostaminen heijastuu usein näkyvästi pihan ilmeeseen. Seinustoja ei tulisi käsitellä kuvan kaltaisesti kovin raskaalla ja uudella tavalla. Myös hienovaraisempi tapa on mahdollinen. Tärkeintä ovat oikein tehdyt pintakallistukset.

Rajauksen tarpeellisuus on aina syytä kyseenalaistaa. Esimerkiksi kuvan ratkaisu ei pihaa kaunistaa hoidon helpottumisesta puhumattakaan.

Alkuperäiset alueelle sopivat pintamateriaalit ovat:

- sora
- asfaltti (liikennöitävillä alueilla)
- puolikestopäällysteet
- liuskekivi (musta)

Portaat ja muurit tulisi tehdä betonirunkoisina ja päällystää liuskekivellä. Myös luonnonkivistä ladotut muurit sopivat alueelle. Kaiteet ja käsijohteet tulisi tehdä yksinkertaisina putkirakenteina. Aitamista tulee välttää.

Näyttelijäntien lamellitalon sisäänkäynnin edusta, jossa alkuperäiset pintamateriaalit ovat säilyneet.

Rakenteet

Portaat, tukimuurit ja muut pihan kiinteät rakenteet tulisi tehdä alkuperäistä rakentamistapaa noudattaen. Esimerkiksi modernit betoniset muurikivet ja porraselementit eivät alueelle sovi. Kaiteet ja käsijohteet tulisi tehdä yksinkertaisina maalattuina putkirakenteina metallista. Aitamista tulisi kaikin keinoin välttää, koska avoimuus sekä pihojen ja ympäristön saumaton lomittuminen on ollut alueen suunnittelun alkuperäinen tavoite. Pohjois-Haagassa rajattomuutta on tietoisesti korostettu. Mikäli aitaaminen on esimerkiksi turvallisuussyistä välttämätöntä, tulisi aitamallina käyttää 60-luvulla yleistynyttä putkikehyksistä panssariverkkoaitaa maalattuna. Sen etuna ovat mm. ilmavuus ja läpinäkyvyys. Nykyisin yleiset kolmilanka-verkkoaidat erityisesti vihreiksi maalattuna soveltuvat huonosti tähän miljööseen. Puuaitoja puolestaan tulee käyttää vain rivitalojen asukaspihojen rajauksina alkuperäisen mallin mukaisesti.

Alkuperäinen maalattu teräsputkikaide.

Kuvan valaisin ja aita edustavat vanhinta pihakalustemallistoa vaikkeivät aivan alkuperäisiä olisikaan. Molemmat sopivat 50-luvun haagalaismaisemaan.

Kuvan portti ja uusi kolmilanka-aita eivät sovi yhteen.

Rivitaloyhtiön valkoiseksi maalatut puuaidat on rakennettu vasta vuonna 2010, mutta ne sopivat ympäristöönsä hyvin.

Kalusteet ja leikkivälineet

Pihakalusteiden, kuten penkkien ja pöytien tulisi myös olla kevyitä ja mieluiten metalliputkirunkoisia alkuperäisten Lehtovuori Oy:n kalusteiden mallin mukaan. Mallistoon on edelleen saatavissa täydennysosia. Pyörätelineiden, roska-astioiden ja leikkivälineiden tulisi niin ikään olla metallisia ja malliltaan yksinkertaisen huomaamattomia. Kestopuiset kalusteet, erityisesti maalaamattomina eivät tuo pihalle kauneutta. Kaikki pihakalusteet onkin suositeltavinta maalata samaan sävyyn, sopivin väri löytyy yleensä rakennuksen väreistä tai maanläheisistä värsävyyistä.

Leikkivälineiden alla tulee käyttää turvasoraa, värilliset kumiruuhelustat eivät alueelle sovi.

Alkuperäinen tomutusteline.

Valaisimet

Pihoille sopivat parhaiten yksinkertaiset opaalisist tai vastaavasta materiaalista valmistetut lieriömäiset pylväsvalaisimet. Pollarivalaisimet antavat pihoille turhan modernin ilmeen. Valaisinpylväiden varret on aina syytä maalata samoin sävyin kuin pihan muut kiinteät rakenteet, esimerkiksi kaiteet ja käsijohteet. Pihavalaisuksen tulee olla tarkoituksenmukaista. Turhaa valaisemista ja ylivalaisemista tulee energiansäästösyistäkin välttää. Oikealla pylväsvalaisinten sijoittelulla, sopivalla valaisinmallilla sekä miellyttävän sävyistä valoa luovalla valaisinlähteellä valaistus saadaan asettumaan luontevaksi kokonaisuuden osaksi, minkä tulisi kaikilla pihilla olla tavoite. Valaistuksen korostamisen ei tule olla itsetarkoitus.

Lehtovuori Oy:n klassikko-penkkiä valmistetaan yhä. Sarjaan on myös saatavilla uusia täydentäviä osia.

Alkuperäisiä pylväsvalaisimia As Oy Näyttelijäntie 16:n ja 20:n pihilla.

Pihakalusteissa, kaiteissa, käsijohteissa ja valaisimissa tulisi käyttää yhtenäistä väriä.

Uusia puusia leikkivälineitä alkuperäisen keinon viereessä. Uusien välineiden värit ja materiaali sopivat huonosti ympäristöön.

Jättesuojat

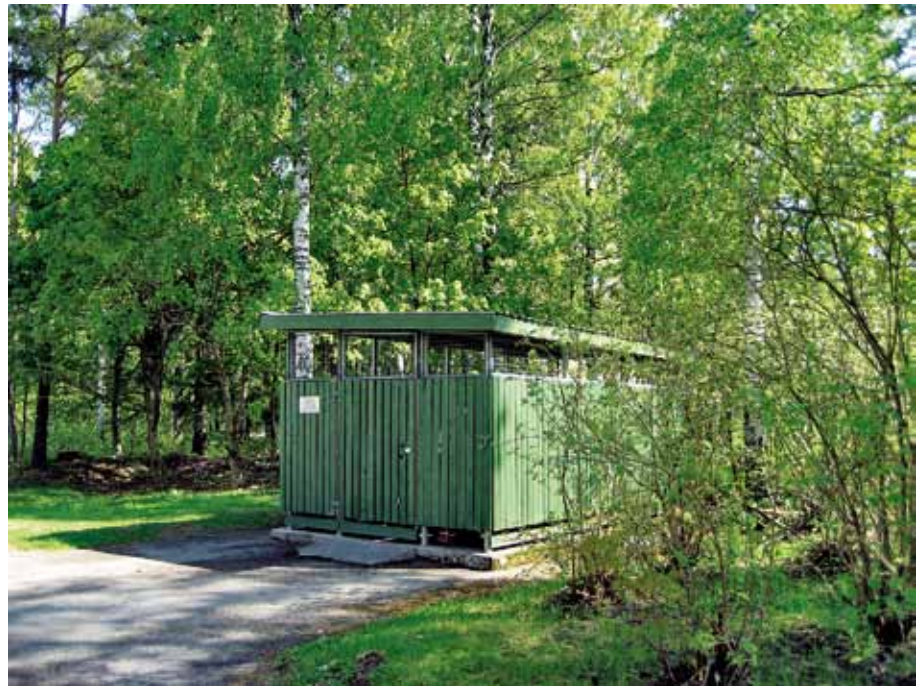
Uudistuneet jäteasetukset ja kierrätyksen tehostaminen ovat johtaneet jätteiden käsittelyssä ja säilyttämisessä alkuperäisestä poikkeavaan tilanteeseen. Vielä 1980- ja 90-luvuilla rakennelmien koko oli suhteellisen pieni. Tuon ajan malliltaan yksinkertaiset ja väreiltään helposti maastoutuvat jättesuojat asettuvat yhä suhteellisen luontevasti pihamaisemaan. Uudemmat kooltaan moninkertaiset ja väriykseltään vaaleat jätekatokset ovat paikoin muodostuneet pihan pääaiheiksi. Uusimpana ilmiönä tulleita pyöreitä syväjäteastioita on niin ikään ollut selvästi vaikea sovittaa kauniisti ympäristöön.

Jättesuojien rakentamisessa tulisi pyrkiä toiminnallisesti mahdollisimman pienen mitoituksen. Rakennelmien tulisi olla malliltaan yksinkertaisia ja sijaita pihalla huomaamattomasti. Tumman maanläheisen värin avulla rakennelma on usein helpointa sovittaa ympäristöön. Myös istutuksia on syytä käyttää apuna. Mikäli halutaan käyttää syväjäteastioita, tulisi suosia neliömäisiä yhtenäiseen riviin asennettavia malleja pyöreiden sijasta. Pyöreät astiat vaativat paljon tilaa ja niiden vaikeasti puhdistettaviin väleihin kertyy roskaa. Maalaamaton kestopuuverhous ei myöskään ole kaupunkiympäristöön sopiva. Astioiden ympärille onkin rakennusjärjestyksen mukaisesti joko rakennettava aitaus tai ne on ympäröitävä istutuksin. Riviin sijoitetut neliömäiset astiat maalatulla lautaverhouksella verhotuina ja istutuksin ympäröityinä ovat koetusti melko hyvin sovitettavissa myös arvokkaaseen ympäristöön.

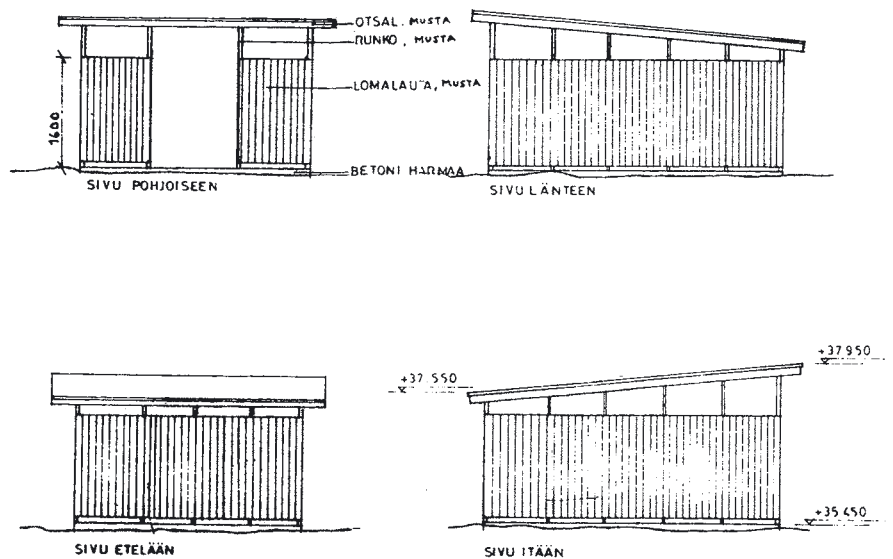
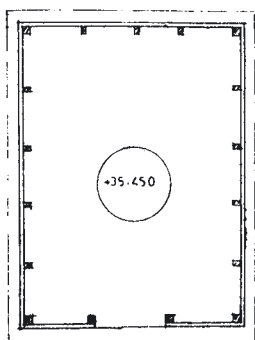
Jättesuoja ei saisi olla pihan pääaihe. Syväjäteastioiden ympärillä tulee aina olla istutuksia tai aitaus rakennusjärjestyksen mukaisesti. Astian tulisi olla malliltaan neliömäinen. Pyöreitä syväjäteastioita ei tulisi pihalla käyttää lainkaan.

Alueelle sopimattomia syväjäteastioita.

Alueelle sopiva jättesuoja Näyttelijäntieltä. Piirustus on vuodelta 1988.

Kasvillisuus

Vanha pihapuusto on yksi alueen arvokkaimmista maisematekijöistä. 50-luvulla pihoidella säilytetyt puut ja puuryhmät saattavat osittain olla jo huonokuntoisia. Myös rakennusvaiheessa istutettujen täydennyspuiden, erityisesti lyhytikäisten hopeapajujen kunto heikkenee väistämättä lähivuosina. Kallioselänteiden koameat vanhat männyt puolestaan saattavat kärsiä kuivuudesta mm. asfalttialueiden laajentamisen seurauksena. Ympäristömuutokset heikentävät niiden kuntoa, vaikka niillä periaatteessa olisi mahdollista elää jopa parisataa vuotta. Pihapuiden kuntoon tulee taloyhtiöissä kiinnittää erityistä huomiota. Huonokuntoistenkin puiden elinkaarta on ammattimaisin hoitotoimenpitein mahdollista jatkaa. Erittäin huonokuntoiset puut tulee turvallisuussyistä poistaa. Poistettavat puut on perusteltua uusita saman lajisella taimella siten, että pihojen tilajäsenteily ja lajisto säilyvät alkuperäisen mukaisina. Erityi-

sesti kallioselänteillä tulisi männyt uusia männyillä ja jo mahdollisesti hävinneitä mäntyjä korvata uusilla männyntaimilla.

Pensaita ja perennaistutuksia uusittessa tai lisättäessä tulisi käyttää 50-luvulle tyypillisiä lajikkeita sekä luonnonmuokaista istutustapaa. Erityisesti nurmelle sijoituvia istutusalueita ei ole syytä rakenteellisesti rajata, vaan esimerkiksi perenna-alueiden reunat tulisi hoitaa kanttaamalla. Liuskekilvialueitukseen liittyviä perennaistutuksia on alun perin saatettu huolitella pystyyn asennetuilla liuskekivillä.

Pihapuuston kuntoa tulisi tarkkailla ja uusia tarvittaessa ikäänntyneet ja huonokuntoiset puut saman lajin taimilla.

Istutuksissa tulisi käyttää 1950-luvulle tyypillisiä lajeja ja istutustapaa.

Akateeminen As Oy Ohjaajantie 20–22.

5.8 Toimenpiteiden luvanvaraisuus

Jo korjausten suunnitteluvaiheessa on tärkeää olla yhteydessä viranomaisiin toimenpiteiden luvanvaraisuuden, kaavamääräysten ja muiden reunaehtojen selvittämiseksi.

Rakennusvalvontaviraston julkaisemassa Toimenpidelupa-ohjeessa on lueteltu julkisivutoimenpiteet, jotka vaativat luvan hakemisen. Luvanvaraisia ovat kaikki rakennusten ulkonäköön vaikuttavat toimenpiteet. Tällaisia toimenpiteitä ovat julkisivujen muuttaminen, vesikaton katto- ja värimuutokset, vesikatteen tai värikytymisen muutokset, ulkoverhouksen rakennusaineen tai värikytymisen muutokset sekä ikkunoiden materiaalin, ikkunajonon tai värikytymisen muutokset. Julkisivun muuttaminen tarkoittaa esimerkiksi parvekkeen lasittamista tai uusien ikkuna-aukkojen tekemistä. Ulkoverhouksen rakennusaineen muuttaminen on esimerkiksi rappauksen tyypin muuttaminen eläväpintaisesta käsityönä tehdystä roiskerappauksesta sileäksi ruiskutettavaksi eristerappaukseksi.

Kulttuurihistoriallisesti merkittävien rakennusten lupakäsittelyä nopeuttaa, jos talosta on laadittu jo ennakkoon rakennushistoriaselvitys, jossa on esitetty rakennuksen suunnittelija, rakentamisaikakohta ja alkuperäinen rakennustapa yksityiskohtineen.

Erillisiä ohjeita on lisäksi laadittu muun muassa koskien ikkunakorjauksia ja -muutoksia, parvekelasituksia, pihan ja lähiympäristön suunnittelua sekä jätesuojien rakentamista. Kaikki ohjeet löytyvät rakennusvalvontaviraston Internet-sivuilta osoitteesta www.rakvv.hel.fi.

Osa 6 Energiatehokas korjaaminen

Suomi ja suomalaiset ovat sitoutuneet useiden kansainvälisten sopimusten kautta vähentämään energiankulutusta ja haitallisia päästöjä vähintään 20 prosenttia vuoteen 2020 mennessä. Samalla myös uusiutuvien energialähteiden hyödyntämistä lisätään. Rakennetulla ympäristöllä ja erityisesti rakennusten käytöllä on keskeinen merkitys ilmastomuutokseen vaikuttavien päästöjen syntyemisessä.

Rakennusten energiankulutusta voidaan hillitä rakenteellisilla parannuksilla, laitteiden energiatehokkuusominaisuuksia kehittämällä sekä käyttötottumusten muutoksilla. Haasteena on energiatavoitteiden soveltaminen viisaasti siten, että tunnistetaan rakennusten ja ympäristön arvokkaat ominaispiirteet ja vältetään ylikorjaaminen. Ympäristöministeriön korjausrakentamisen strategiassa (2007–2017) korostetaan ennakoivaa kiinteistönpitoa ja korjauskulttuuria. Suunnitelmallisella ja oikein ajoitetulla korjaamisella voidaan säästää kiinteistön kustannuksia ja vastata sekä käyttäjien että energiatehokkuuden vaatimuksiin.

Suomen rakentamismääräyskokoelman kesällä 2012 voimaan tulevien uudisrakentamista koskevien energiamääräysten mukaisesti rakennuksen energiankulutusta tarkastellaan kokonaisuutena ja laskelmissa otetaan huomioon myös energialähteiden laatu. Tavoitteena on säästää sähköä, joten rakennuksen E-lukua laskettaessa pienin ja paras kerroin on rakennuksessa käytettävillä uusiutuvilla energialähteillä (0,5) ja suurin sähköllä (1,7).

Ympäristöministeriö julkistaa myös korjausrakentamisen energiatehokkuutta koskevat määräykset kesällä 2012. Energiavaatimukset eivät koske lailla tai asemakaavalla suojeltuja rakennuksia, joita Suomessa on kuitenkin melko vähän. Lukumääräisesti paljon enemmän meillä on rakennuksia ja alueita, jotka erilaisissa inventaarioissa ja selvityksissä on arvioitu rakennustaiteellisesti tai historiallisesti arvokkaiksi. Energiatavoitteiden soveltaminen näissä kohteissa edellyttää aina kokonaisvaltaista ja ammattitaitoista arviointia. Energiansäästöratkaisut tu-

lee sopeuttaa kunkin kohteen ominaispiirteisiin.

Korjaamisen tulee olla myös taloudellisesti järkevää. Useiden tutkimusten mukaan esimerkiksi ehjän julkisivun lisäeristämisen pelkän energiansäästön vuoksi ei ole taloudellisesti kannattavaa. Myös ratkaisujen rakennusfysikaalinen toimivuus Suomen ilmastossa vaatii lisätutkimuksia ja koerakentamista.

Rakennuksen muun korjauksen yhteydessä kannattaa kuitenkin aina arvioida myös kiinteistön energian kulutusta. Esimerkiksi jos kuntotarkastuksessa todetaan, että vanhoilla puuikkunoilla on vielä käyttöikä jäljellä, energiavaikutuksiltaan hyvä ja taloudellisesti järkevä ratkaisu on yleensä vanhojen ikkunoiden kunnostus ja tiivistys ja/tai lisälasin asentaminen sisäpuoliseen. Rakenteiden tiivistämisen vaikutus huoneiston korvausilman saantiin tulee kuitenkin selvittää, sillä varsinkin painovoimaisen ilmanvaihdon ratkaisuissa korvausilman sisäänotto on usein järjestetty ikkunarakenteen kautta.

Energian kulutukseen vaikuttavat ikkunoiden ja rakenteiden lisäksi talotekniikka, lämmitys ja ilmastointi. Useat energiansäästöön ja asumismukavuuteen liittyvät parannukset, kuten koneellinen ilmanvaihto tai lämpöpumput lisäävät sähkökulutusta. Energiankulutusta vähentävien toimenpiteiden yhteydessä onkin varmistettava, että ne myös oikeasti vähentävät energian tarvetta tai energiantuotannosta aiheutuvia kokonaispäästöjä.

Ilmastomuutoksen kannalta on erityisen tärkeää käyttää rakennusta ja asuntoa oikein ja energiatehokkaasti, sähköä ja lämmintä vettä säästäen. Kun huoneilämpötilaa lasketaan yhdellä asteella, laskevat lämmityskustannukset noin 5 prosenttia. Lämmin vesi vie noin kolmanneksen rakennuksen lämmitysenergiasta. Huoneistokohtaiset vesimittarit tulivat pakollisiksi uudisrakentamisessa vuoden 2011 alusta alkaen ja ne kannattaa sisällyttää aina myös laajempiin rakennusten linjasaneerauksiin.

Kaupunki kannustaa asukkaita ja taloyhtiöitä uusiutuvien energialähteiden

hyödyntämiseen. Helsingin rakennusjärjestyksessä (2010) on toimenpideluvan hakemisesta vapautettu mm. ilmalämpöpumpun tai aurinkokeräimen sijoittaminen rakennukseen, rakennelmaan tai pihamaalle (21 §). Tästä huolimatta laitteet on sijoitettava siten, etteivät ne rumenna katukuvaa tai vahingoita rakennusta. Kunkin rakennus ja rakennusryhmä on omalainsensa sekä suojeluarvoltaan että kaupunkikuvalliselta merkittävyydeltään. Alueellinen kokonaissuunnitelma on tarpeen, mikäli rakennusten katoille lisätään mittava määrä laitteistoja. Ennen hankkeeseen ryhtymistä luvanvaraisuus ja menettelytapa kannattaa varmistaa rakennusvalvonnasta. Valmiita asiakasohjeita rakennusvalvonnalla on mm. ikkunakorjauksista ja ilmalämpöpumpun sijoittamisesta kaupunkikuvallisesti onnistuneella tavalla.

Maalämpöjärjestelmän asentaminen vaatii toimenpideluvan, joka haetaan rakennusvalvontavirastosta. Helsingissä on runsaasti erilaisia maanalaisia rakenteita, tunneleita ja tilavaroja, joiden kohdalle lämpökaivoa ei voi porata. Lupamenettelyllä turvataan myös tärkeiden pohjavesialueiden säilyminen. Pientuulivoimalat ovat toistaiseksi harvinaisia kaupungeissa, mutta kiinnostus on selvästi lisääntymässä. Parhaat tuuliolosuhteet ovat rannikolla ja saaristossa. Tuulivoimalan pystyttäminen edellyttää hankkeen koosta ja merkittävyydestä riippuen joko rakennustai toimenpideluvan. Lupamenettelyn tavoitteena on selvittää pientuulivoimalan vaikutus esimerkiksi kaupunkikuvaan ja naapuruston viihtyvyyteen.

Valtio tukee asuinrakennusten energiakatselmusten teettämistä ja energiatehokaiden ratkaisujen toteuttamista Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA:n myöntämien avustusten kautta. Energiaavustusta voi hakea esimerkiksi ikkunoiden parantamiseen, uusiutuvien energialähteiden hyödyntämiseen tai ilmanvaihdon lämmöntalteenoton rakentamiseen. Valtio päättää energiaavustusten kohdentamisesta ja suuruudesta vuosittain. Avustusta haetaan kaupungin kiinteistöviraston kautta ja hakuaika on yleensä keväällä.

Lisätiedot

- Kansallinen ilmasto- ja energiastategia 2008 (www.tem.fi)
- Korjausrakentamisen strategia 2007–2017 (www.ymparisto.fi)
- Suomen Rakentamismääräyskokoelma (www.ymparisto.fi)
- Rakennusvalvontaviraston asiakasohjeet (www.rakvv.hel.fi)
- Korjaus- ja energia-avustukset (www.ara.fi)

Kuva Saksan Freiburgin energiakorjaushankkeesta – asuintalon eteläinen kattolape on katettu aurinkopaneeleilla. Saksassa on käytössä syöttötariffi myös pientuottajille, joten aurinkosähkön tuottaminen verkkoon on asuinkiinteistöille hyvä tulolähde. / Kuva Pirjo Pekkarinen-Kanerva

Lähiöarkkitehtuuri ja rakennustekniikka

- Neuvonen, Petri toim., 2006. Kerrostalot 1880–2000 – arkkitehtuuri, rakennustekniikka, korjaaminen. Helsinki: Rakennustietosäätiö RTS, Rakennustieto Oy.

Yleistä julkisivukorjauksiin liittyvää kirjallisuutta

- Neuvonen, Petri, 2009. Kerrostalon julkisivukorjaus. Julkisivun ominaispiirteet ja korjaustavan valinta. Helsinki: Ympäristöministeriö. Suomen ympäristö 37 / 2009.
- KTTY:n Talonrakennustekniikan, Julkisivuyhdistys ry:n ja VTT:n JUKO-ohjeistokansio julkisivukorjausten läpiviennin varten. <http://www.julkisivuyhdistys.fi>
- Kankainen, Jouko – Junnonen, Juha-Matti, 2002. Asuntoyhtiö korjaustyön tilaajana. Helsinki, Rakennustieto.
- Rappauskirja 2005. BY 46. Helsinki: Suomen Betoniyhdistys r. y., 2005.
- Suonto, Yrjö, 1995. Varjele modernia! Modernin arkkitehtuurin ominaispiirteiden säilyttämisen puolesta rakennuksia korjattaessa. Helsinki: Rakennustaiteen seura.
- Tuominen, Laura, 1992. 1900-luvun rakennusperintö. Luettelointi- ja suojelukysymyksiä. Selvitys 8/1992. Ympäristöministeriö, kaavoitus- ja rakennusosasto.

KH- ja RT-kortisto

- Asbesti, asbestikartoitus ja siitä aiheutuvat toimenpiteet. KH 90-00181 / RT 08-10521 (1993)
- Asuinkiinteistön kuntoarvio. Esimerkkiraportti. KH 90-00295 / RT18-10794 (2003)
- Asuinkiinteistön kuntoarvio. Tilaa-ajan ohje. KH 90-00293 / RT 18-10760. (2001)
- Asuntoyhtiön ikkunoiden uusiminen. KH 92-00342. (2004)
- Asuntoyhtiön korjaushankkeen kulku. KH 90-00322 / RT 18-10780. (2002)
- Julkisivun korjaustarpeen arviointi. Korjausrakentaminen. KH 92-00220 / RT 82-10603. (1996)

- Korjauskustannusvastuu asunto-osakeyhtiössä -kirja. KH 80058. (2001)
- Puuikkunat. korjausrakentaminen. KH 94-00329 / RT 41-10726. (2000)
- Raparatut julkisivut. Korjausrakentaminen. KH 92-00228 / RT 82-10612. (1996)
- Muuratut julkisivut. Korjausrakentaminen. KH 92-00227 7 RT 10608. (1996)

Pohjois-Haagaa koskeva lähdeaineisto

- Saarinen, Eliel, 1915. Munkkiniemi-Haaga ja Suur-Helsinki: Tutkimuksia ja ehdotuksia kaupunkijärjestelyn alalta. Helsinki, M.G.Stenius.
- Tarjanne Hilla, 2007. Helsingin rakennuskulttuuri: Pohjois-Haagan rakennusinventointi. Helsinki, Helsingin kaupunginmuseon tutkimuksia ja raportteja 1/2007.
- Harmaajärvi Irmeli et al., 1991. Miljöna kerrosnelliometriä radan varteen: Haaga-Vantaan suunnittelu ja rakentaminen. Helsinki, Helsingin kaupunginkanslian julkaisusarja A: 4/1991.
- Roos, John E., 1950. Haagan kauppalaan historia. Helsinki.
- Astikainen Riitta, Heiskanen Riitta, Kaikkonen Raija: Elämää lähiöissä, 1997. Helsinki, Helsingin sanomat.
- Oittinen Riitta, Tepponen Pirkko: Pohjois-Haaga: pohjantähti Helsingissä, 1989. Helsinki, Helsingin kaupungin-osayhdistysten liitto, Helsingin kaupunki.
- Aspiala Aino et al., Haagan aluesuunnitelma 2007–2016, 2007. Helsinki, Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisuja 2007:1 / Katu- ja puisto-osasto.
- Haagan luonnonhoitosuunnitelma vuosille 2008–2011: I-vaihe, Eliel Saarisen tien ja Näyttelijäntien rajaama Pohjois-Haagan koillisnurkka. Helsinki, Helsingin kaupungin rakennusvirasto, katu- ja puisto-osasto 3/2009.

Korjaustapaohjeita

- Roihuvuori. Alueen arvot ja ominaispiirteet. Rakentamistapaohjeet. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2004:6.
- Ruskeasuo. Rakennetun ympäristön

arvot ja ominaispiirteet, korjausrakentamissuhteet. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2004.

- Pihlajamäen korjaustapaohjeet. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2007:11.
- Siltamäen kontaktikaupunki. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2009:3.
- Keski-Vuosaari. Korjaustapaohjeet. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2010:3.
- Malminkartano. Rakennusten ja lähiympäristön korjaustapaohjeet. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2011:4.

Rakennusten energiatehokkuuteen liittyviä julkaisuja

- Suomalaisten rakennusten energia- ja korjausmenetelmät ja säästöpotentiaalit. Riikka Holopainen, Martti Hekkanen, Kari Hemmilä, Markku Norvasuo. VTT tiedotteita 2377, 2007 (ISBN 978-951-38-6908-3)
- ToVa-käsikirja. Rakennuksen toimivuuden varmistaminen energiatehokkuuden ja sisäilmaston kannalta. Jorma Pietiläinen, Timo Kauppinen, Keijo Kovanen, Veijo Nykänen jne. VTT tiedotteita 2413, 2007 (ISBN 978-951-38-6969-4)
- Ilmastonmuutos ja kulttuuriympäristö. Tunnistetut vaikutukset ja haasteet Suomessa. Jonna Berghäll, Minna Pesu. YM, Suomen ympäristö 44/2008
- Korjausrakentamisen strategia 2007–2017. Linjauksia olemassa olevan rakennuskannan ylläpitoon ja korjaamiseen. Ympäristöministeriön raportti 28/2007
- Hyvä asuminen 2010. Askelmerkkejä asumisen mallimaahan. Juha Salmi, Vilma Nurmi, toim. Kehitysohjelman loppuraportti, 2007 (www.asunto2010.fi)

Julkaisun valokuvat

Päivi Hellman ja Pia-Liisa Orrenmaa, ellei toisin mainita

Kartat ja muut piirroukset

Päivi Hellman, ellei toisin mainita

Kuvailulehti

Tekijät

Päivi Hellman, Pia-Liisa Orrenmaa

Nimike

POHJOIS-HAAGA - ALUEKARTOITUS JA KORJAUSTAPAOHJEET

Sarjan nimike

Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2012:3

Sarjanumero	2012:3	Julkaisu-aika	20.3.2012
Sivuja	41	Liitteitä	0
ISBN	978-952-272-211-9 (nid.) 978-952-272-212-6 (PDF)	ISSN	0787-9024
Kieli koko teos	FIN	Yhteenveto	FIN

Tiivistelmä

Pohjois-Haagan 1950-luvun kaava-alueiden II ja III aluekartoituksen ja korjaustapaohjeiden tavoitteena on ohjata alueen 1950-luvun asuinrakennusten ja pihojen tulevia korjauksia sekä alueen kehittämistä alkuperäisiä suunnitteluperiaatteita kunnioittaen.

Aluekartoituksessa tuodaan esiin alueen, asuinrakennusten ja pihojen rakennustapa sekä ominaispiirteet, joiden säilyttäminen korjaus- ja kehittämistapoja valittaessa tulisi ottaa huomioon.

Ohjeissa esitellään suositeltavat korjaustavat asuinrakennusten ulkovaipan, porrashuoneiden ja piha-alueiden sekä niihin liittyvien rakennelmien ja pintojen korjaamiselle. Tavoitteena on, että korjausmenetelmistä ja -materiaaleista valitaan rakennusten ja pihojen alkuperäisen ilmeen säilyttävät tai palauttavat vaihtoehdot. Alueen merkittävän arkkitehtonisen ja maisemallisen kokonaisuuden säilyttämiseksi on myös tärkeää, että korjaukset suoritetaan alueellisesti yhtenäisellä ja kestäväällä tavalla.

Asiasanat

HELSINKI, POHJOIS-HAAGA, 1950-LUKU, LÄHIÖIDEN KORJAUS, PIHAT, KORJAUSRAKENTAMINEN

Sarjassa aikaisemmin julkaistu:

2012:1 Kaupunkisuunnitteluviraston toimintasuunnitelma 2012–2014, Toiminnan perusta ja keskeiset tehtävät

2012:2 Helsingipuisto – Yleissuunnitelma

ISSN 0787-9024

ISBN 978-952-272-211-9 (nid.)

ISBN 978-952-272-212-6 (PDF)

